

Міністерство освіти і науки України  
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

## КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістра

(назва освітнього ступеня)

на тему: «Дослідження системи державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання в Тернопільській області, на прикладі відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області»

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу групи БАМЗ-62  
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

(шифр і назва спеціальності)

Холод Ю. М.  
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Керівник

Шведа Н. М.  
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Нормоконтроль

Галушак М. П.  
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Завідувач  
кафедри

Кирич Н. Б.  
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент

Федишин І. Б.  
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Тернопіль  
2020

## АНОТАЦІЯ

**Тема:** «Дослідження системи державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання в Тернопільській області, на прикладі відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини, Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області»

**Об'єкт дослідження** – процес державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю суб'єктів господарювання.

**Предмет дослідження** – особливості здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю суб'єктів господарювання відділом державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

**Метою роботи** є вивчення теоретичних питань та формування рекомендації для вдосконалення здійснення процесу державного ветеринарно-санітарного контролю суб'єктів господарювання в Тернопільській області.

**Методи дослідження:** логіко-економічний; системний аналіз; метод порівняння; аналізу та синтезу; метод структурування; економічний аналіз та ін.

Здійснено обґрунтування доцільності впровадження системи єдиного реєстру, вдосконалення сайту організації, введення в штат вузькопрофільного спеціаліста – юриста для відділу державного контролю Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Результати дослідження рекомендовано для впровадження у діяльність Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

**Ключові слова:** контроль, державний ветеринарно-санітарний контроль, нагляд, суб'єкт господарювання, ветеринарна медицина.

## SUMMARY

**Topic:** «An investigation of state veterinary and sanitary control and supervision over economic entities activities in Ternopil region, for example the state control department of the Department of Food Safety and Veterinary Medicine in the Main administration of SSUFSCP in Ternopil region»

**The object of research** is process of state veterinary and sanitary supervision and control of economic entities.

**The subject of research** is features of state veterinary and sanitary control of business entities by the state control department of the Department of Food Safety and Veterinary Medicine in the Main administration of SSUFSCP in Ternopil region.

**The purpose** of the thesis is to study of theoretical issues and to form recommendations for improving the implementation of the process of state veterinary and sanitary control of economic entities in the Ternopil region.

**Methods of research** include logical and economic analysis; system analysis; comparing; analysis and synthesis; structuring; economic analysis, etc.

To implement the system of uniform register, to improve the site of the organization, to implement narrow-profile lawyer position for the Department of Food Safety and Veterinary Medicine in the Main administration of SSUFSCP in Ternopil region have been offered.

The results of the research are recommended for introduction into the activity of at the Main administration of SSUFSCP in Ternopil region.

**Keywords:** control, state veterinary and sanitary control, supervision, business entity, veterinary medicine.

## ЗМІСТ

Вступ.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ .....	10
1.1 Державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль: суть, методи і види .....	10
1.2 Законодавче регулювання державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю .....	16
1.3 Закордонний досвід проведення інспекційного ветеринарного контролю .....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ (НАГЛЯДУ) ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ, НА ПРИКЛАДІ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ, ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	24
2.1 Загальна характеристика відділу державного контролю .....	24
2.2 Дослідження здійснення процедури державного нагляду (контролю) відділом державного контролю .....	32
2.3 Аналіз роботи територіальних органів ветеринарного контролю Держпродспоживслужби в Тернопільській області .....	37
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ І НАГЛЯДУ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ .....	41

3.1 Рекомендації по впровадженню системи єдиного реєстру інспекційних заходів для проведення державного нагляду (контролю).....	41
3.2 Рекомендації по вдосконаленню інспекторського контролю інших відділів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області за рахунок вдосконалення сайту .....	48
3.3 Рекомендації щодо покращення роботи відділу державного контролю	54
<b>РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....</b>	<b>61</b>
4.1 Стан та організація процесу охорони праці у досліджуваній організації .....	61
4.2 Забезпечення постійного спостереження за станом потенційно небезпечних об'єктів і навколишнім середовищем.....	63
Висновки та пропозиції.....	66
Бібліографія.....	69
Додатки.....	74

## ВСТУП

**Актуальність теми дослідження** пов'язана із тим, що населення будь-якої країни має бути забезпечене безпечною і якісною їжею, в тому числі і тваринного походження. За дотриманням виробниками вимог в сфері ветеринарної медицини здійснює нагляд державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль. Він охоплює такі об'єкти: товари, потужності, засоби ветеринарної медицини, засоби догляду за тваринами, роботу офіційних ветлікарів та організацій, що надають ветеринарні послуги, супутні товари тощо, тобто всі сфери, пов'язані із тваринами, їх благополуччям і здоров'ям. Від того, наскільки професійно здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль і залежить здоров'я тварин і людей, тому що багато хвороб є спільними для них.

Дослідження питань державного ветеринарно-санітарного контролю та його законодавчого регулювання представлено в працях таких науковців: Дідок Ю. [1, 7], Довгань В. [5], Годяк А. [10, 11], Єрмоленко В. [12], Костюк Ю. [18], Башинський В. [22] та багато інших.

**Метою дослідження** є вивчення теоретичних питань та формування рекомендації для вдосконалення здійснення процесу державного ветеринарно-санітарного контролю суб'єктів господарювання в Тернопільській області.

### **Завдання дослідження включають:**

1. Вивчення теоретичних основ державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю за діяльністю організацій.
2. Дослідження діяльності відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
3. Аналіз здійснення процедури державного нагляду (контролю) відділом державного контролю.
4. Розробка рекомендацій щодо впровадження системи єдиного реєстру інспекційних заходів для проведення державного нагляду (контролю).

5. Обґрунтування пропозицій по вдосконаленню інспекторського контролю інших відділів досліджуваної організації за рахунок вдосконалення сайту.

6. Визначення Рекомендації щодо покращення роботи відділу державного контролю.

**Об'єкт дослідження** – процес державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю суб'єктів господарювання.

**Предмет дослідження** – особливості здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю суб'єктів господарювання відділом державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

**Методи дослідження:** логіко-економічний; системний аналіз; метод порівняння; аналізу та синтезу; метод структурування; економічний аналіз та ін.

**Інформаційна база дослідження:** спеціалізовані наукові статті як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, спеціалізована періодична преса, монографії, навчальні підручники, матеріали нормативно-правової бази, документи відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області за 2017-2019 роки.

**Наукова новизна отриманих результатів** кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні теоретичних питань, розробці практичних вказівок та пропонуванні рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесу державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю організацій в Тернопільській області.

**Практичне значення результатів дослідження** полягає в удосконаленні бачення процесу державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю організацій в Тернопільській області.

Розвиток теоретичних та практичних питань досліджуваної сфери сприяє вирішенню ряду проблем, що стосуються розробки рекомендацій, які можна спрямувати на вдосконалення діяльності установ всієї структури Держпродспоживслужби.

**Апробація результатів роботи та публікації.** Основні положення та висновки представлено дослідження доповідались та обговорювались на: міжнародній науково-технічній конференції молодих вчених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» (Тернопіль, 25–26 листопада 2020 року).

**Структура та обсяг дослідження.** Кваліфікаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків та пропозицій. Дослідження містить 72 сторінки, 6 рисунків, 15 таблиць, 5 додатків. Бібліографія включає 41 найменування.



# РОЗДІЛ 1

## ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО НАГЛЯДУ І КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ

### **1.1 Державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль: суть, методи і види**

Населення будь-якої країни має бути забезпечене безпечною і якісною їжею, в тому числі і тваринного походження. Зараз в світі спостерігаємо збільшення кількості хвороб, які є спільними для людини і тварин. Саме тому за дотриманням виробниками вимог щодо безпечності продуктів і має відповідати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль.

Якщо процес санітарно-ветеринарного нагляду організований належним чином, то можна буде запобігти появі небезпечних хвороб на території країни, знизити смертність тварин від різних хвороб, підвищити продуктивність свійських тварин, гарантувати безпечність і якість тваринної продукції.

При здійсненні наглядових заходів в ветеринарно-санітарній сфері в теперішніх умовах можна побачити певні недоліки і перешкоди в нормативно-правій і законодавчій баз країни щодо питань державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю [1]:

- 1) недоліки і пробіли в законодавчій базі;
- 2) проблеми в системі ідентифікації і контролю за переміщенням тварин і товарів з тварин;
- 3) невизначеність здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю під час організації і проведення полювань тощо.

Основні положення щодо державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю в Україні визначаються законом України «Про ветеринарну медицину» [2], положеннями про Держпродспоживслужбу України і її територіальних Головних управлінь, різними нормативно-правовими документами.

Державний ветеринарно-санітарний контроль полягає в забезпеченні виконання і дотримання законодавчо встановлених ветеринарно-санітарних регламентів і заходів. Його мають здійснювати державні інспектори Держпродспоживслужби України [3].

Державний ветеринарно-санітарний контроль і нагляд передбачає періодичну перевірку інспекторами дотримання виробниками вимог чинного законодавства в сфері ветеринарної медицини. Разом з тим державний ветеринарно-санітарний нагляд окрім ветеринарно-наглядової функції виконує і соціальну функцію. Суть її полягає в тому, що державний ветеринарно-санітарний контроль перешкоджає появі різних хвороб та занесенню їх з-за кордону, а також сприяє дотриманню права громадян на охорону їх здоров'я, на отримання безпечних продуктів харчування та на безпечні умови проживання з точки зору ветеринарно-санітарного законодавства в межах територіальної одиниці.

Якщо розглядати суб'єктів державного ветеринарно-санітарного нагляду, то ними є, перш за все, Держпродспоживслужба України, її територіальні органи, регіональні служби ветеринарного нагляду на транспорті і кордоні, інспектори ветеринарної медицини [1-3].

Об'єктами державного контролю в галузі ветеринарної санітарії є

1) тварини і продукти їх походження, кормові добавки і премікси, препарати для тварин, корми тваринного і рослинного походження, штами мікроорганізмів, продуктивний матеріал, засоби догляду за тваринами, а також потужності по їх виготовленню, зберіганні і обігу;

2) робота ветеринарних лікарів по впровадженню в дотримання розроблених заходів;

3) діяльність різних установ та осіб, яка пов'язана із тваринами і продуктами тваринного походження, наданням ветеринарних послуг тощо.

Всі об'єкти державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду систематизовані на рисунку 1.1.

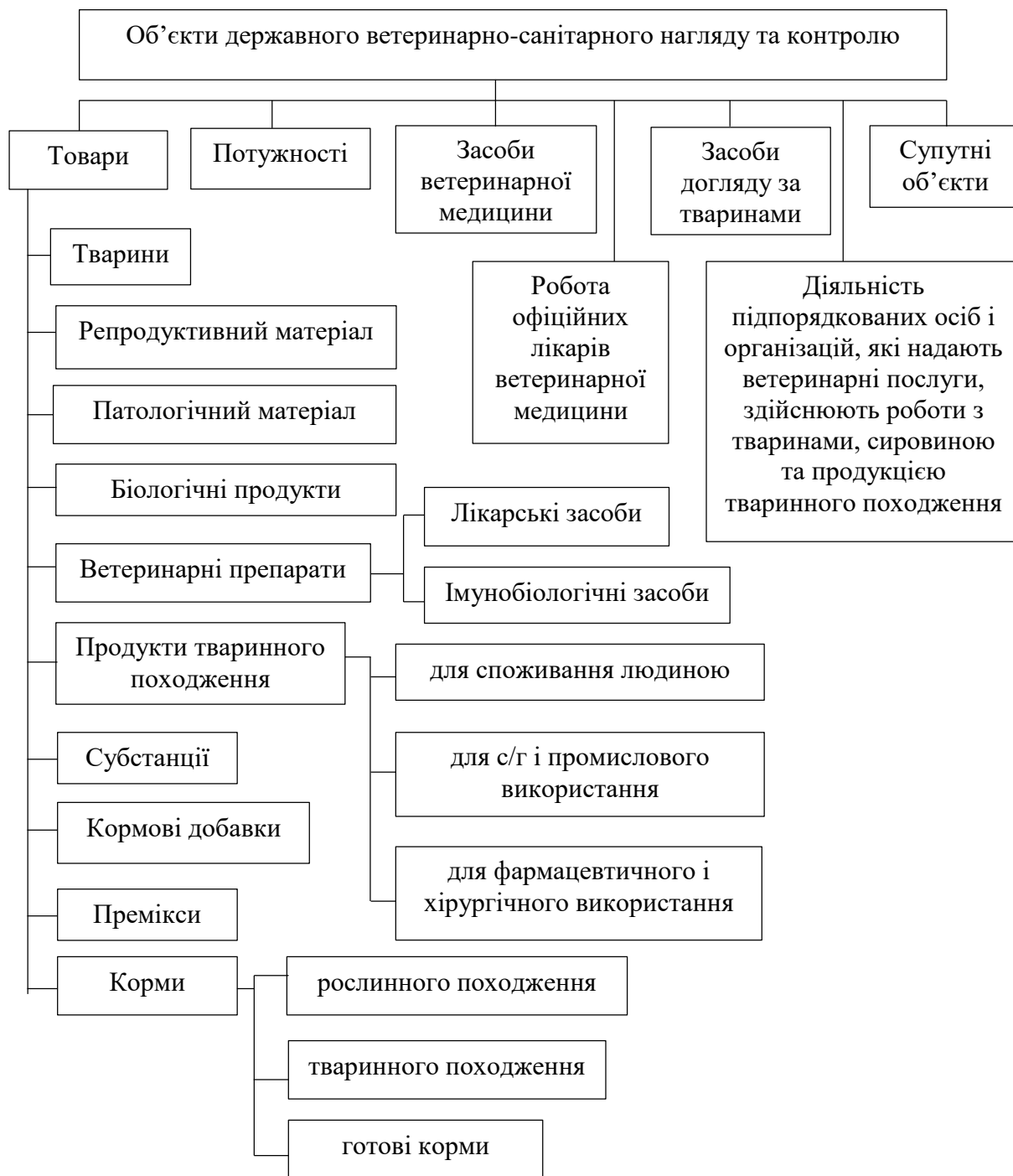


Рисунок 1.1 – Об'єкти державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю

Джерело: сформовано автором на основі [1] і [2]

Розглядаючи методи ветеринарного контролю, то їх суть полягає в тому, щоб ефективно здійснювати контролюючу діяльність з метою забезпечення дотримання вимог чинного законодавства в сфері ветеринарії.

До основних методів ветеринарного контролю відносять [4]:

- перевірка – полягає у виявленні точності дотримання вимог, регламентів і законів щодо ветеринарного регулювання, для того, щоб виявити огріхи та усунути їх;
- обстеження – передбачає ретельний огляд і перевірку об'єктів для виявлення причин виникнення різноманітних проблем у ветеринарній сфері;
- нагляд – передбачає слідкування за тим, чи дотримуються всі зацікавлені сторони ветеринарного законодавства;
- моніторинг – включає спеціальні процедури та систему спостережень за станом об'єктів ветеринарно-санітарного контролю;
- інспектування – полягає у періодичному проведенні перевірок ветеринарно-санітарними інспекторами суб'єктів, які цій перевірці підлягають;
- аудит – проведення перевірки з метою виявлення відповідності певним критеріям здійснених ветеринарних заходів, процедур, систем управління тощо;
- звітність – включає систему документів, які узагальнюють і характеризують діяльність об'єктів контролю.

Стосовно видів контролю, то виділяють два основні його види, враховуючи спрямування контролю відносно системи органів держуправління ветеринарної медицини [1]:

- 1) внутрішній;
- 2) зовнішній.

Внутрішній контроль – це управлінська функція, яка направлена на перевірку якості виконання завдань, поставлених перед суб'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю, вчасне виявлення проблем, направлення зусиль на корекційні дії щодо проблемної ситуації, оперативне впровадження заходів при виявленні порушень, а також для запобігання їх появі, для забезпечення виконання завдань тощо. Фактично внутрішній контроль здійснюється в межах системи

органів державної ветеринарної медицини та здійснюється стосовно підпорядкованих осіб і установ.

Зовнішній контроль спрямований на організації, діяльність яких пов'язана з тваринами, тваринними продуктами, кормами і т.д, наданням ветеринарних послуг, а також на громадян, які є власниками тварин. Таким чином виділяють п'ять видів зовнішнього державного ветеринарно-санітарного контролю (рис.1.2), зокрема [1, 2]:

- 1) на ринках;
- 2) за якістю і безпечністю ветеринарних препаратів;
- 3) за переміщенням тварин;
- 4) під час полювання;
- 5) на транспорті та державному кордоні.

Якщо досліджувати державний ветеринарно-санітарний контроль на транспорті та кордоні, то він в свою чергу буває стандартний, вибіркового і розширеного.

Стандартний прикордонний ветеринарно-санітарний контроль здійснюють на кордоні інспектори ветеринарної медицини. Інспектори перевіряють безпечність об'єктів контролю через вивчення супровідних документів і огляд вантажу.

Вибірковий і розширений ветеринарно-санітарний контроль вже здійснює Держпродспоживслужба України (чи її територіальні відділення). При вибіркового контролю періодично перевіряють безпечність вантажів завдяки інструментам розширеного контролю, наприклад через лабораторні дослідження.

Причинами проведення розширеного контролю можуть бути [2]:

- якщо вантаж вибрано для здійснення останнього в межах програми вибіркового контролю;
- якщо вантаж отримав висновок інспектора про високий ступінь ризику для здоров'я людини або тварини.

Обов'язковий розширений ветеринарно-санітарний контроль здійснюють відповідно до державної програми вибіркового ветеринарно-санітарного контролю щодо товарів, які можуть бути класифіковані за такими категоріями [3]:

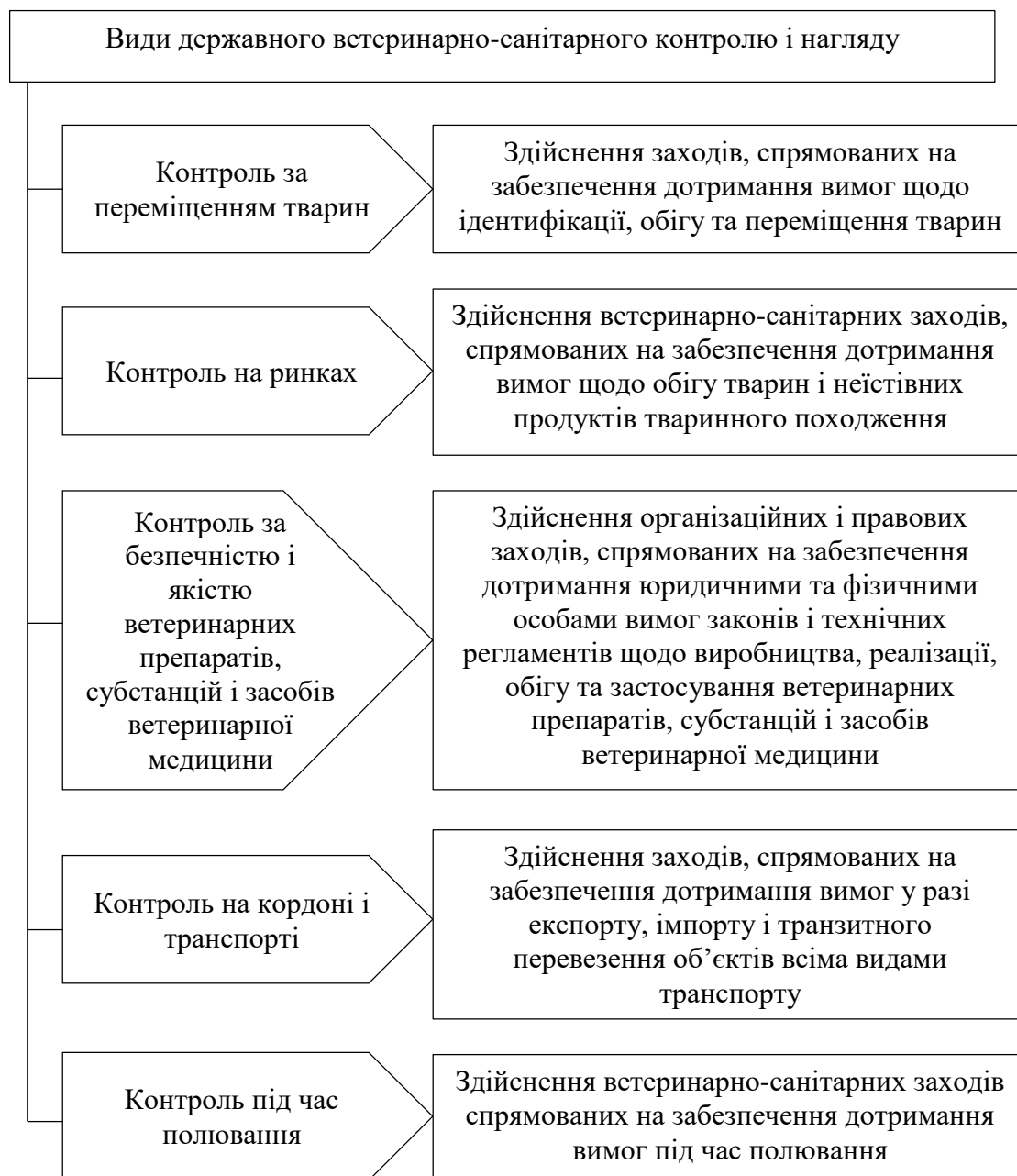


Рисунок 1.2 – Види зовнішнього державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю в Україні

Джерело: сформовано на основі [1] і [2]

- 1) живі тварини;
- 2) неїстівні товари тваринного походження, які людина не споживає, але застосовує для промислових, сільськогосподарських, хірургічних, фармацевтичних видів діяльності;

3) інші.

Отже, державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль служить інструментом для забезпечення безпеки і якості продуктів і товарів тваринного походження та для запобігання порушенням в сфері ветеринарної медицини.

## **1.2 Законодавче регулювання державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю**

Говорячи про державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль, потрібно вказати, що його проведення регулюється рядом законодавчих актів. До головних документів, які регулюють здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю відносять:

1) Закон України «Про ветеринарну медицину» - визначає суть державного ветеринарно-санітарного контролю, перелік посадових осіб, які його здійснюють, особливості здійснення контролю на ринках, за ветеринарними препаратами, на кордоні та транспорті, а також під час полювання; визначає особливості розроблення ветеринарно-санітарних заходів, які направлені на захист тварин і людей, тощо. Слід вказати, що даний закон не регулює контроль за продуктами харчування тваринного походження, а також не регулює корми (як виняток стаття 71, яка визначає особливості використання лікувальних кормів власниками тварин) [2].

2) Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» - визначає основні принципи державного контролю при перевірці дотримання законодавства в даній сфері, зокрема яка роль органів виконавчої влади при здійсненні контролю; хто такі державні інспектори чи державні ветеринарні інспектори та їх права і обов'язки; права та обов'язки операторів, що діють або планують діяти на вказаному ринку; які вимоги поставлені до проведення контролю; яким чином мають відбуватись відбір зразків і лабораторні дослідження продукції; яким чином державний контроль буде плануватись і фінансуватись, а також особливості здійснення державного

контролю живих тварин, продуктів тваринного походження, на кордоні, в країнах-експортерах тощо. Окремим розділом в цьому законі виділено коли і яка відповідальність настає при його порушенні [13].

3) Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» - визначає особливості регулювання державною сфери, що стосується безпечності харчових продуктів, які виготовлені як для продажу, так і для особистого вживання, зокрема повноваження центральних органів виконавчої влади у цій сфері, необхідні санітарні заходи для підтримки безпечності продукції, показники, що дозволяють оцінити якість продукції, дії різних учасників ринку для забезпечення безпеки для споживачів продукції, умови отримання (відмови у отриманні) дозволу на виготовлення та продаж продукції, особливості діяльності учасників різних типів ринку, гігієнічні вимоги до продукції, персоналу, потужностей тощо. Також в цьому законі виділено окремими розділами особливості ведення міжнародної торгівлі харчовими продуктами та названо перелік адміністративних послуг, які мають бути надані у цій сфері [14].

4) Закон України від 07.04.2015 №287-VIII «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» - визначає і регулює діяльність, пов'язану утворенням і використанням тваринних продуктів, які не призначені для споживання людиною, зокрема: які повноваження мають органи державної влади та органи місцевого самоврядування в даній сфері; які існують категорії побічних продуктів тваринництва; які оператори діють на вказаному ринку; яка відповідальність і у яких випадках настає при порушення законодавства в цій сфері; особливості міжнародного співробітництва у вказаній сфері [15].

5) Закон України від 06.04.2000 № 1645-III «Про захист населення від інфекційних хвороб» - визначає принципи та основи діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, а також підприємств і організацій при виникненні спалахів хвороб, запобіганні їх появі та боротьбі з різними інфекційними хворобами, зокрема: в чому полягає державне регулювання у даній



сфері, яка роль органів влади різних рівнів при цьому; в чому полягає правове регулювання відносин у даній сфері (особливо що стосується хвороб, які є спільними для людини і тварин); яким чином має відбуватись профілактика і надання допомоги хворим на різні небезпечні хвороби, впровадження карантину та різних обмежувальних заходів, здійснення дезінфекційних заходів тощо. Окремим розділом тут виділено права, обов'язки, захист медиків при боротьбі з інфекційним хворобами та міжнародне співробітництво в даній сфері [16].

б) Закон України від 05.04.2007 № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» - регулює питання державного нагляду організацій, які займаються господарською діяльністю, тобто хто вестиме державний нагляд, які обов'язки та відповідальність несуть організації під час нагляду [17].

7) інші закони, укази президента, постанови Верховної ради, профільного міністерства тощо.

Таким чином, основні завдання державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю відповідно до чинного законодавства відображені на рисунку 1.3.

Проте, розглядаючи чинне законодавство в сфері державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю, можна побачити, що є ряд неточностей, суперечностей та упущень. Наприклад, в різних законах по-різному трактують об'єкти контролю (В одному законі об'єктами є все, що стосується тварин – і самі тварини, і їх репродуктивний й патологічний матеріал, і корми, і ветпрепарати, і засоби догляду за тваринами, і потужності, які застосовують для роботи з названими об'єктами [2]. В постанові КМУ об'єкти контролю – це тільки тварини, їх генетичний матеріал, яйця і ветпрепарати [19]).

Іншою колізією є те, що в згадуваній постанові [19] всі харчові продукти (і тваринні, і нетваринні) повинні проходити державний контроль для перевірки дотримання законів про харчові продукти, але не ветеринарно-санітарний контроль.

Окрім того, в чинному законодавстві немає чіткого розмежування у вимогах до посади та обов'язків державного ветеринарного інспектора і державного інспектора [18].

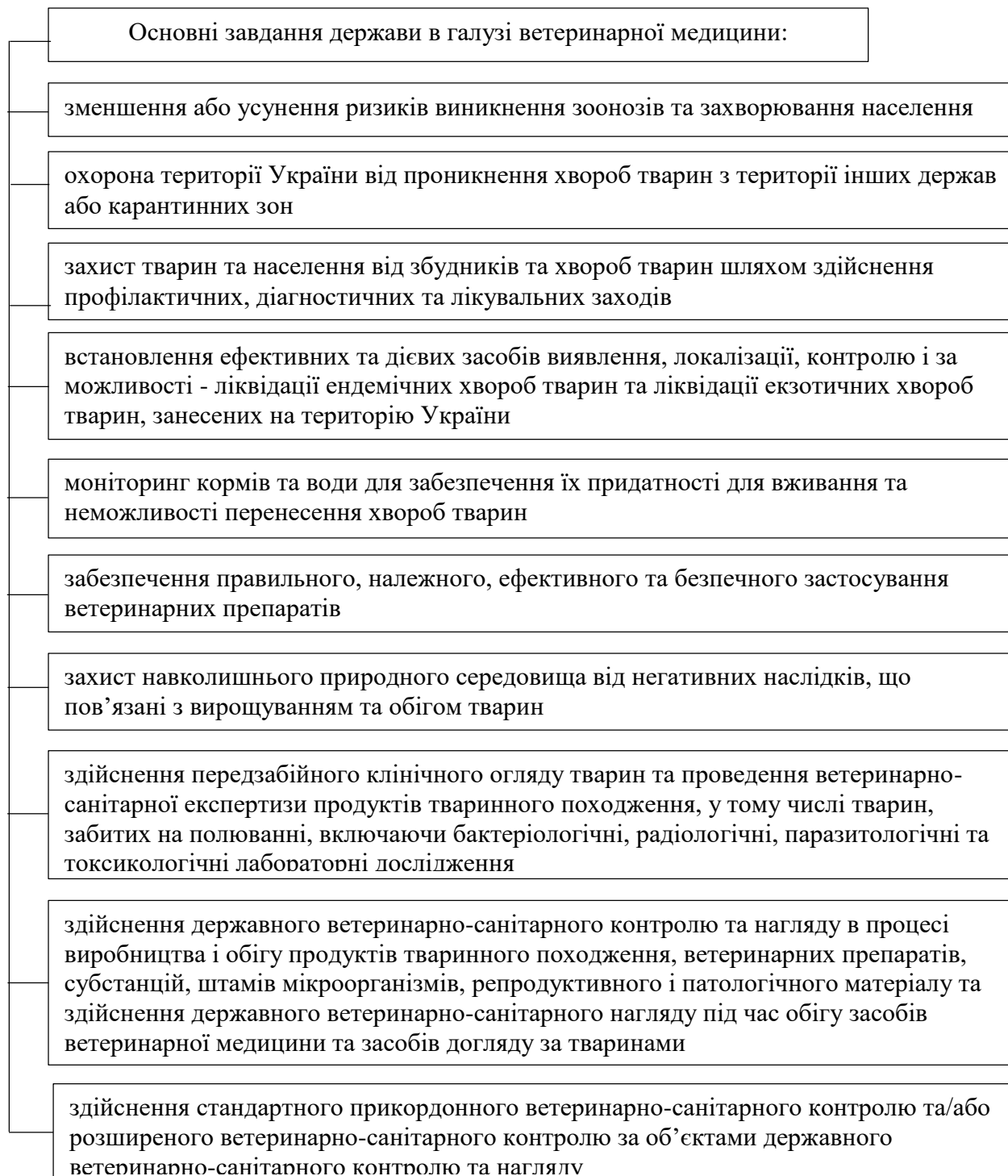


Рисунок 1.3 – Основні завдання державного ветеринарно-санітарного нагляду і контролю

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Отже, законодавство, яке стосується державного ветеринарно-санітарного контролю ще до кінця не врегульоване.

Багато фахівців-практиків вважають, що Закон «Про ветеринарну медицину» застарів і потребує не доповнень і уточнень, а нового формулювання, разом з тим має відбутись редагування і інших нормативних актів у даній сфері. Тому вже сформовано і зареєстровано у Верховній Раді нову редакцію закону. Він носитиме назву «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин» [21].

Основною метою цього закону є наближення нашого законодавства до світової практики, де зроблено багато кроків вперед щодо питань, які регулюють благополуччя і здоров'я тварин. Разом з тим новою версією закону державні мужі пропонують спростити багато процедур, зокрема порядок видачі ветеринарних документів, реєстрації ветпрепаратів, сформувані один порядок державного контролю при перетині кордону тощо.

Важливим досягненням нового закону стане те, будуть уніфіковані правила проведення державного контролю на всіх етапах виготовлення і споживання тваринної продукції, що, по прогнозах, з одного боку спростить процедуру контролю, а з іншого – підвищить його якість і, найголовніше, якість вигодівлі і життя тварин та якість готової продукції.

Окрім того, новий закон деталізує склад правопорушень в даній сфері і визначає склад санкцій, які можна буде застосувати навіть до суб'єкта господарювання як порушника. Розмір матеріальних санкцій буде вищим за теперішній і за основу братимуть не неоподатковуваний мінімум, а мінімальну зарплату.

Отже, фахівці ветеринарної медицини та чиновники контролюючих органів з нетерпінням чекають на впровадження нового закону, бо всі ці новації покращать стосунки держави і бізнесу та усунуть недоліки чинного закону.

### 1.3 Закордонний досвід проведення інспекційного ветеринарного контролю

Закордоном основною контролюючою установою в сфері ветеринарно-санітарного контролю виступають Державна ветеринарна служба [5]. Якщо розглядати більш детально в розрізі окремих країн, то отримуємо таку картину:

- Франція – контроль здійснює ветеринарна інспекція, яка є структурною одиницею Міністерства сільського господарства. Структура передбачає, що кожен департамент має власного головного ветлікаря, який керує ветлікарями м'ясопереробних організацій;
- США – наявний закон про інспекцію м'яса, якою займається спеціальна федеральна установа, в обов'язки якої покладений контроль за м'ясопродуктами та м'ясом;
- Канада – створена державна ветеринарна федеральна інспекція, яка в тому числі і займається контролем якості м'яса і м'ясних продуктів, худоби, а також контролем за дотриманням умов технології виготовлення продукції з м'яса;
- Великобританія – всю ветсанекспертизу сировини, продукції і потужностей здійснюють постійні інспектори-ветеринари, які підпорядковуються Міністерству сільського господарства, а не адміністрації м'ясопереробних підприємств;
- Японія – перевірку якості м'яса та ветсанекспертизу здійснюють держветінспектори, які включені до складу Бюро сільського та рибного господарства країни;

Якщо розглядати інші країни, то ситуація досить подібна. Наприклад, у Бельгії, Швейцарії, Італії, Норвегії ветеринарно-санітарну експертизу і контроль за якістю м'яса і продуктів з м'яса здійснює Державна ветеринарна служба, яка є частиною міністерства охорони здоров'я.

Дуже цікавим є досвід Німеччини в даній галузі [23]. Вся діяльність, що стосується ветеринарної медицини, захисту прав споживачів тощо знаходиться у віданні федеральних земель. Проте існують і установи, які відають цими питаннями

на рівні держави, наприклад, Міністерство продовольства та сільського господарства (має створений відділ, що носить назву «захисту прав споживачів, пов'язаного із їх здоров'ям», до складу якого входять хіміки, юристи, ветеринарні лікарі тощо), Федеральний інститут оцінки ризиків (займається оцінкою ризиків для здоров'я людей, що можуть виникнути при певних загрозах), Федеральне відомство по захисту прав споживачів та безпечності продуктів харчування (бере участь в підготовці загальних приписів та програм нагляду, координує та наглядає за дотриманням проведення перевірок харчових продуктів і ветеринарного контролю й відповідність їх одним критеріям).

Кожне міністерство федеральної землі має кваліфікованого міністра. Міністерство координує весь нагляд за продуктами харчування та ветеринарною справою, розробляє пропозиції щодо нових законів та здійснює оцінку і управління отриманими результатами. Відповідальність за виконані завдання несуть наглядові відомства округів та міст. Фактично саме локальні відомства і здійснюють перевірки на підприємствах, відбирають зразки на дослідження і т.д. Всі лабораторні дослідження здійснюють акредитовані державні лабораторії.

Якщо розглядати саме структуру ветеринарного нагляду, то в різних ветеринарних землях вона відрізняється. Проте частота перевірок конкретної організації у всіх землях залежить від наявних можливих ризиків (використовується підхід, спрямований на появу ризиків) і може коливатися від одного разу за тиждень до одного разу на декілька років. Якщо при перевірці виявлені порушення, то на порушника може бути накладено стягнення чи навіть великий у фінансовому плані штраф. Проте покарання порушень – це не тільки штрафи, а й ініціювання заходів по усунення проблем і чинників порушень, а якщо випадок дуже складний, то навіть призначення для закриття і ліквідації.

Ще цікавим пунктом в німецькому законодавстві є те, що споживачі повинні бути проінформовані про результати нагляду і досліджень, хоча цей пункт часто оскаржують, бо споживача потрібно проінформувати навіть на етапі виникнення підозри щодо порушення. Саме тут точиться сильна суперечка, бо підозра може не

підтвердитись, а негативна інформація про організацію вже поширилась, що робить негативну рекламу для бізнесу.

Негативним моментом в передачі повноважень «на місця», до відомств округів та міст є те, що контролюючі відомства можуть бути приєднані до різних міністерств, що в свою чергу веде до ускладнення співробітництва через розподіл контролю за безпечністю харчів та ветеринарного контролю між різними міністерствами. Проте позитивним моментом є те, що дослідження проб проводиться тільки на місцевому рівні і воно не виступає завданням бізнесу. Хоча часто можна побачити ситуацію кооперації між землями, навіть при проведенні досліджень.

Ще однією важливою тенденцією сучасної Німеччини стає те, що законодавче регулювання здійснення ветеринарного контролю та захисту прав споживачів здійснюється Європейським Союзом, а відомства Німеччини (і на рівні держави, і на рівні земель) на цей процес практично не впливають. Крім того, різні політичні погляди окремих федеральних земель ведуть до часто протилежної позиції щодо необхідності прийняття ті суті законів.

Отже можна сказати, що за кордоном, окрім добре продуманої системи ветеринарно-санітарного контролю, ще й м'ясопереробні підприємства вважають важливим дотримуватись високих санітарно-гігієнічних стандартів, що виражається в розвинутій санітарно-гігієнічній культурі організацій.

## РОЗДІЛ 2

### АНАЛІЗУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ (НАГЛЯДУ) ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ, НА ПРИКЛАДІ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ, ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

#### 2.1 Загальна характеристика відділу державного контролю

Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (скорочено Держпродспоживслужба) утворена відповідно до постанови КМУ №442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10 вересня 2014 року і через рік було затверджене її Положення (затверджено Постановою КМУ № 667 від 02 вересня 2015 року).

На виконання завдань, поставлених перед Держпродспоживслужбою в межах певної територіальної одиниці, створюється Головне управління Держпродспоживслужби в області, в місті Києві, яке підпорядковується центральній організації [4].

Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області створене з метою реалізації поставлених завдань в межах Тернопільської області і знаходиться за адресою м. Тернопіль вул. Микулинецька, 20.

Структура Головного управління лінійно-функціональна (додаток А).

Таким чином, в оргструктурі Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області є 8 управлінь, 19 відділів та 5 секторів [30].

Відділ державного контролю згідно оргструктури організації є структурним підрозділом, який підпорядковується начальнику Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини. Даним управлінням керує перший заступник керівника цієї публічної організації. Перший заступник керівника Держпродспоживслужби є Головним ветеринарним інспектором Тернопільської

області. Перший заступник в свою чергу підпорядкований начальнику Головного управління Держпродспоживслужби. У відділі державного контролю працює 2 особи (згідно штатного розпису має бути 5 працівників) – начальник відділу і головний спеціаліст. Обидва працівники відділу є держслужбовцями і при організації своєї діяльності керуються України «Про державну службу» [31].

Основні завдання відділу державного контролю виокремлено на рисунку 2.1.

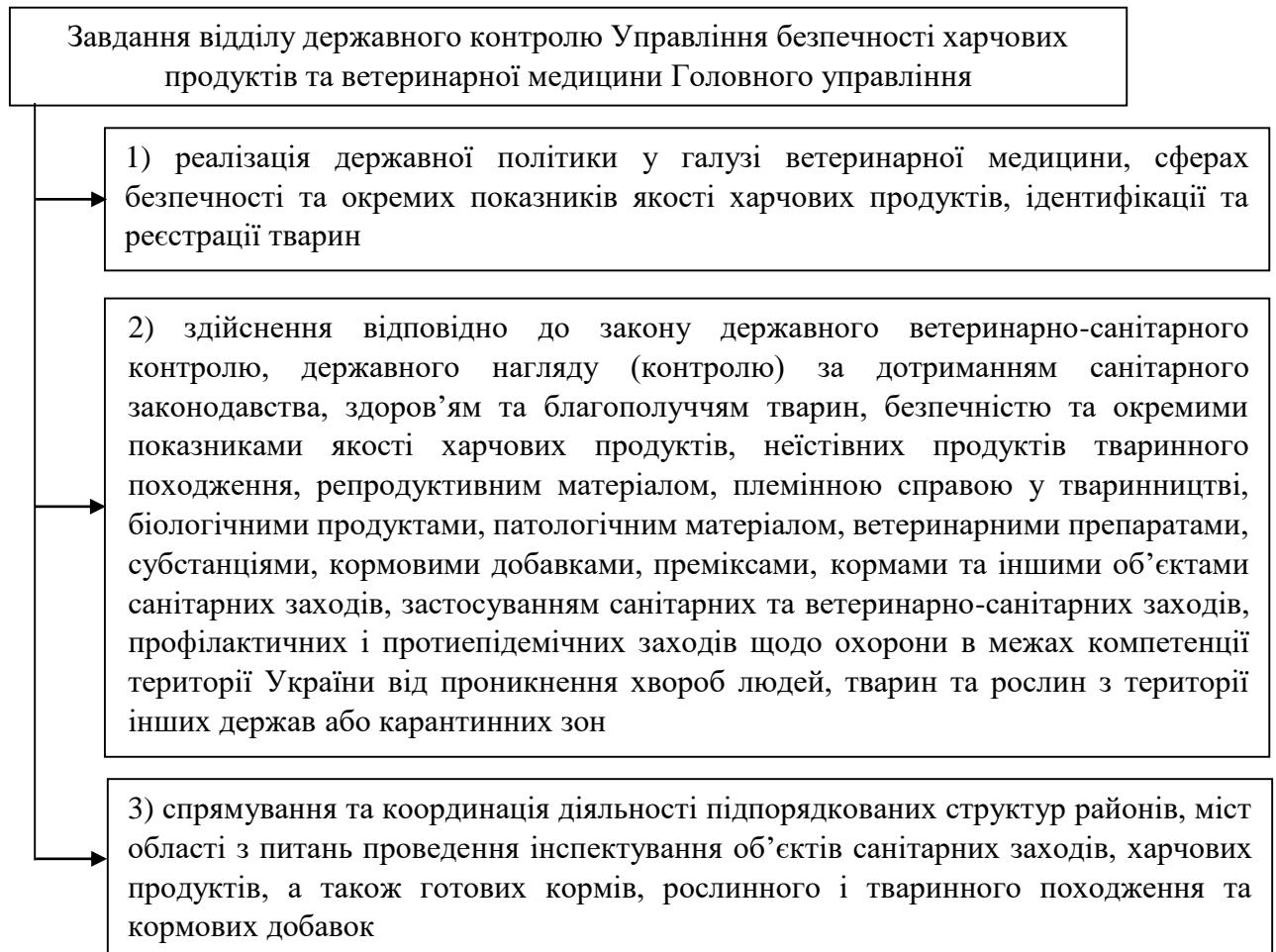


Рисунок 2.1 – Деталізація завдань відділу державного контролю

Джерело: сформовано автором на основі [32, 33]

Робота відділу державного контролю базується на таких організаційних моментах:

1) проведення заходів державного ветеринарно-санітарного контролю у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, здоров'я



тварин і т.д. є основним напрямком роботи відділу та забирає значну частину робочого часу спеціалістів. Така робота вимагає від фахівців глибоких знань законодавства і професійних навичок;

2) проведення масштабних роз'яснювальних кампаній щодо профілактики та недопущення поширення різних інфекційних хвороб на території області. Спеціалісти постійно проводять моніторингові перевірки суб'єктів господарювання щодо дотримання чинного законодавства в сфері безпеки харчових продуктів, а також дотримання вимог ветеринарного нагляду;

3) планування заходів державного нагляду й контролю проводиться щорічно в четвертому кварталі. При складанні планів беруться за основу показники аналізу ризику, які є основою поділу підприємств на категорії, та підприємства, на продукцію яких були скарги або при попередніх перевірках було виявлено багато порушень;

4) здійснення нагляду за проведенням заходів з дезінфекції, дезінсекції, дератизації на потужностях, що мають справу із тваринами, продуктами тваринного походження, кормами тощо;

5) перевірка діяльності управлінь в районах, державних лікарень та лабораторій ветеринарної медицини;

6) здійснення нагляду за утриманням тварин для запобігання жорстокому поводженню із ними;

7) обстеження мисливських угідь з метою підтвердження відкриття мисливського сезону;

8) проведення підготовки, формування та заповнення звітності державного контролю та нагляду (табл. 2.1)

Крім перерахованих в табл. 2.1 звітів, працівники відділу ще формують 5 інформативних звітів щомісячно.

Працівники відділу безпосередньо приймають участь у планових і позапланових перевірках з точки зору дотримання ветеринарного законодавства, законодавства з безпеки харчів.

Таблиця 2.1 – Перелік звітності для заповнення відділом державного контролю

№	Звіт	Періодичність складання
1	2	3
1	Ведення реєстру потужностей операторів ринку	Щочетверга
2	Інформація про рівень роздрібних цін на агропродовольчих ринках	Щомісяця
3	Інформація про стан державної реєстрації потужностей операторів ринку, що здійснюють господарську діяльність з громадського харчування у закладах освіти	Щомісяця до 1-го числа
4	Інформація щодо закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих	Щомісячно до 1-го числа
5	Статистична інформація щодо ведення реєстру потужностей операторів ринку на які видано експлуатаційні дозвола	Щомісячно до 5-го числа
6	Статистична інформація щодо ведення Державного реєстру потужностей операторів ринку	Щомісячно до 5-го числа
7	Інформація щодо експорту сировини (61 ВЕТ)	Щомісячно до 5-го числа
8	Звіт по інспекторській роботі (7 ВЕТ)	Щоквартально до 5-го числа
9	Щодо реєстрації пасік	Щоквартально до 5-го числа
10	Інформація щодо кількості виданих документів дозвільного характеру	Щоквартально до 5-го числа
11	Інформація щодо кількості відходів утворених на підприємствах області по категоріях	Щоквартально до 10-го числа
12	Інформація щодо проведення планових/ позапланових заходів суб'єктів господарювання у галузі ветеринарної медицини	Щоквартально до 15-го числа
13	Інформація щодо вжитих заходів державного контролю з питань безпечності харчових продуктів	Щоквартально до 5-го числа
14	Звіт по ГЕП	Щоквартально до 5-го числа
15	Звіт по подвірному забою і лабораторіях ВСЕ (5 ВЕТ)	Піврічна. До 5-го числа
16	Звіт по бійнях (6 ВЕТ)	Піврічна. До 5-го числа

Джерело: сформовано автором самостійно

У звіті про роботу державних інспекторів ветмедицини міститься інформація про число об'єктів, які були обстежені та заходи, які були вжиті щодо наслідків перевірок об'єктів підконтрольних службі ветмедицини (табл. 2.2, табл. 2.3).

Таблиця 2.2 – Результати аналізу роботи інспекторів відділу в 2017-2019 рр.

Період	Обстежено об'єктів, од.			Абсолютне відхилення	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018р. до 2017р.	2019р. до 2018р.
1	2	3	4	5	6
1 квартал	40	60	183	20	123
2 квартал	60	154	261	94	107
3 квартал	95	191	334	96	143
4 квартал	136	235	432	99	197
Всього за рік	331	640	1210	309	570

Джерело: сформовано автором на основі [35]

Аналізуючи результати роботи працівників відділу державного контролю, бачимо, що щокварталу і щороку протягом 2017-2019 років відбувається збільшення обстежених об'єктів. Так, в 2018 році порівняно з 2017 роком кількість обстежених об'єктів зросла на 309 (або на 93%), а в 2019 році в порівнянні з 2018 роком – на 570 об'єктів (або на 89 %). Як бачимо, навантаження на працівників відділу протягом аналізованого періоду весь час зростає.

Таблиця 2.3 – Результати аналізу роботи інспекторів відділу в 2017-2019 рр.

Показник	Од. вимірювання	Період			Абсолютне відхилення	
		2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018 до 2017	2019 до 2018
1	2	3	4	5	6	7
Проведено перевірок:						
- планових	од.	137	326	641	189	315
- позапланових	од.	194	314	569	120	255
За результатами перевірок складено:						
- актів обстежень	од.	331	640	1210	309	570
- приписів	од.	68	239	465	171	226
Спеціалістами ветеринарної медицини видано дозвільних документів, всього	од.	30294	23033	21363	-7261	-1670
в т.ч. суб'єктам господарювання	од.	14152	9907	7352	-4245	-2555
фізичним особам	од.	16142	13126	14011	-3016	885

Джерело: сформовано автором на основі [34, 35]

Отже, як бачимо щороку відбувається збільшення як планових, так і позапланових перевірок, здійснених працівниками відділу. За результатами роботи працівниками складено в 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 309 більше актів обстежень (або на 93%) і на 171 припис (або на 251 %), а в 2019 році в порівнянні з 2018 роком – на 570 актів (або на 89 %) та приписів – на 226 (або на 95 %).

Лише щодо видачі спеціальних дозвільних документів спостерігались тенденції до зниження. Так, в 2018 році в порівнянні з 2017 роком зменшилась кількість виданих дозволів на 7261 одиницю (в тому числі виданих юридичним особам на 4245 одиниць і виданих фізичним особам 3016 одиниць), а в 2019 році в порівнянні з 2018 роком ми побачили вже такі показники: загалом виданих дозволів було менше на 1670 одиниць, в тому числі юридичним особам – на 2555 дозволів, ю фізичним особам – даний показник навпаки зріс на 885 одиниць.

Робота відділу також пов'язана не тільки із здійсненням перевірок, а й виявленням порушень, а також накладенням санкцій на порушників. Результати такої роботи відображені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Виявлені порушення інспекторами відділу в 2017-2019 рр.

Показник	Од. вимірювання	Період			Абсолютне відхилення
		2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. до 2018р.
1	2	3	4	5	6
Кількість виявлених правопорушень	од.	Згідно чинного законодавства був встановлений мораторій на перевірки	8	54	46
Піддано штрафу					
- осіб	осіб		8	54	46
- на суму	грн.		94282,0	425290,0	331008,0
Стягнуто штрафу					
- з осіб	осіб		7	49	42
- на суму	грн.		1207,0	220813,0	219606,0
Кількість стягнутих грошей	%		1,3	51,9	50,6

Джерело: сформовано автором на основі [35]

Так, в 2017 році чинним законодавством був встановлений мораторій на проведення перевірок (перевірки при потребі проводились, але в їх результаті не

було ні накладання штрафів, ні судових позовів), який частково був знятий в 2018 році, а в 2019 році вже перевірки йшли в більших обсягах.

За результатами перевірок в 2019 році порівняно з 2018 роком було виявлено на 46 одиниць більше правопорушень і на 46 осіб більше піддано штрафним санкціям. Також зросли розміри накладених штрафних санкцій на 331008,0 грн. Проте при аналізі діяльності по стягненню штрафів ми побачили, що не всі оштрафовані особи сплачують штрафи (деякі оскаржують рішення державних інспекторів у судах). Проте розмір і частка стягнених штрафів теж зросла (на 219606,0 грн і на 50,6 % відповідно).

Ще одним важливим напрямком роботи відділу державного контролю є нагляд за проведенням ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та інших харчових продуктів в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках. Результати цієї роботи відображені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса та інших харчових продуктів в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках в Тернопільській області за 2017-2019 роки

Показники	ВРХ	Свині	Інші види тварин	Молоко і молочні продукти	Овочі і фрукти
1	2	3	4	5	6
1. Оглянуто (проведено експертиз) в 2017 році, всього	1377	19133	24016	138962	86162
2. Оглянуто (проведено експертиз) в 2018 році, всього	1144	20753	23391	183680	73172
3. Оглянуто (проведено експертиз) в 2019 році, всього	1066	19183	24924	176961	83137
4. Абсолютне відхилення проведених експертиз в 2018 р. до 2017 р.	-233	1620	-625	44718	-12990
5. Абсолютне відхилення проведених експертиз в 2019 р. до 2018 р.	-78	-1570	1533	-6719	9965
6. Проведено лабораторних досліджень в 2017 році, всього	3473	56261	25844	302663	133850

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6
7. Проведено лабораторних досліджень в 2018 році, всього	3646	64672	24051	294181	106795
8. Проведено лабораторних досліджень в 2019 році, всього	3324	64214	25400	292917	121122
9. Абсолютне відхилення проведених лабораторних досліджень в 2018 р. до 2017 р.	173	8411	-1793	-8482	-27055
10. Абсолютне відхилення проведених лабораторних досліджень в 2019 р. до 2018 р.	-322	-458	1349	-1264	14327

Джерело: сформовано автором на основі [36]

Таким чином, в 2018 році порівняно з 2017 роком зросла кількість проведених оглядів (експертиз) свиней (на 1620 одиниць) та молока і молочних продуктів (на 44718 одиниць), а зменшилась кількість проведених оглядів (експертиз) ВРХ (на 233 одиниці), інших видів тварин (на 625 одиниць) та овочів і фруктів (на 12990 одиниць). В 2019 році порівняно з 2018 роком зросла кількість проведених оглядів (експертиз) інших видів тварин (на 1533 одиниці) та овочів і фруктів (на 9965 одиниць), а зменшилась кількість проведених оглядів (експертиз) ВРХ (на 78 одиниць), свиней (на 1570 одиниць) та молока і молочних продуктів (на 6719 одиниць).

Таким чином, в 2018 році порівняно з 2017 роком зросла кількість проведених лабораторних досліджень ВРХ (на 173 одиниці) та свиней (на 8411 одиниць), а зменшилась кількість проведених лабораторних досліджень інших видів тварин (на 1793 одиниць), молока і молочних продуктів (на 8482 одиниць) та овочів і фруктів (на 27055 одиниць). В 2019 році порівняно з 2018 роком зросла кількість проведених лабораторних досліджень інших видів тварин (на 1349 одиниці), а зменшилась кількість проведених лабораторних досліджень ВРХ (на 322 одиниці), свиней (на 458 одиниць), молока і молочних продуктів (на 1264 одиниці) та овочів і фруктів (на 14327 одиниць).

## **2.2 Дослідження здійснення процедури державного нагляду (контролю) відділом державного контролю**

При здійсненні державного нагляду відділом державного контролю Головного управління Держспродспоживслужби в Тернопільській області проводяться планові і позапланові заходи.

Спочатку розглянемо процедуру проведення планового нагляду (рис. 2.2).

Планові заходи нагляду проводяться для виявлення порушень чинного законодавства і недопущення їх в подальшому, а також на відповідність діяльності даних підприємств вимогам, встановлених законодавством. Планові заходи нагляду (контролю) проводяться лише у питаннях, що стосуються безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини.

Плановий захід проводиться відповідно до Плану здійснення державного нагляду і контролю в Тернопільській області, який затверджений Держспродспоживслужбою України і опублікований на її сайті і сайті обласної організації.

Підготовка до проведення планового заходу передбачає:

- видачу наказу на здійснення перевірки (додаток Б);
- видачу посвідчення (направлення) на проведення перевірки (додаток В);
- ознайомлення керівництва організації із наказом.

При перевірці організації може здійснюватись аудіофіксація і відеофіксація.

Перед початком перевірки інспектор повинен пред'явити посвідчення (направлення) на проведення перевірки і здійснити по це запис в журналі реєстрації перевірок організації (якщо такий ведеться).

При перевірці застосовується відповідно до закону уніфікований акт, в якому відображені аспекти і питання, які стосуються даної організації та її діяльності.

Якщо при перевірці не виявлено порушень, то інспектори складають акт (додаток Г), керівник організації ознайомлюється з ним і підписує. Акт складається в двох екземплярах, один з яких залишається в організації, а інший – підшивається при формуванні єдиної справи, яка зберігається в підрозділі, який проводив

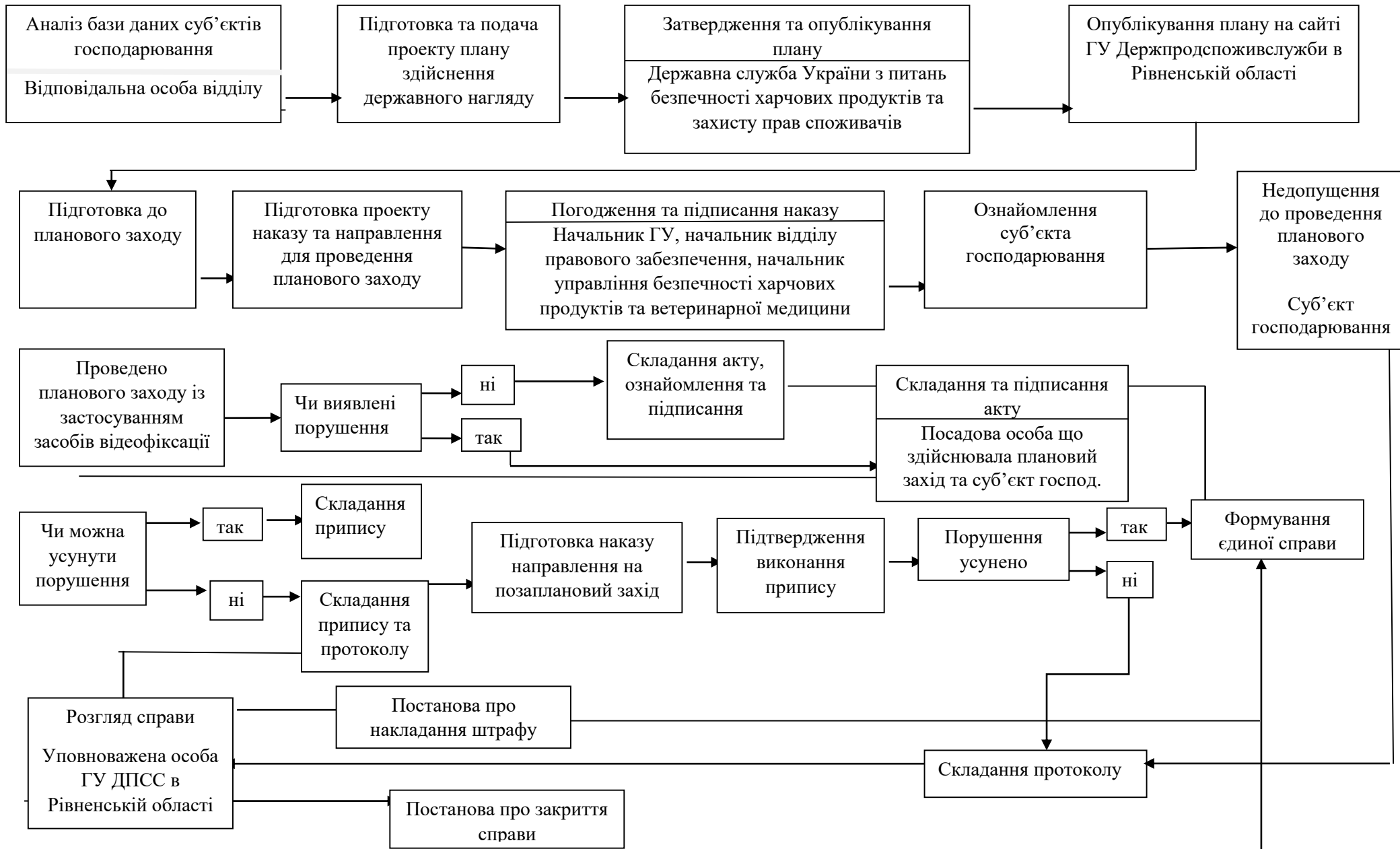


Рисунок 2.2 – Блок-схема процесу здійснення планового заходу державного нагляду (контролю) у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини



перевірку (в нашому випадку – відділі державного контролю Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області).

Якщо виявлені певні порушення при перевірці, але їх можна усунути, то проводиться складання припису. У приписі вказують терміни виконання усунення виявлених порушень. Після завершення терміну, даного на усунення порушення, організовується позапланова перевірка на виконання припису організацією.

Якщо порушення виправлені, то складається позитивний акт, який підшивається при формуванні єдиної справи.

Якщо порушення не виправлені, то інспектор складає протокол про адміністративне порушення, який вручають організації-порушнику. В протоколі вказують статті закону, які порушено, і суму штрафних санкцій. При цьому призупиняється діяльність організації-порушника або проходить вилучення неякісних продуктів.

На основі протоколу про адміністративне порушення виноситься постанова про накладання штрафу, в якій вказують основні причини накладання штрафних санкцій і сума штрафу, а також терміни його погашення. Постанову виносить державний ветеринарний або головний державний ветеринарний інспектор Тернопільської області. Постанову вручають представнику організації-порушника.

Якщо штрафні санкції не погашені вчасно відповідно до законодавства, то справу передають в суд.

Якщо постанова про накладання штрафу виконана і недоліки усунуті, то інспектор приймає рішення про закриття справи. Всі документи підшивається при формуванні єдиної справи.

Позапланова перевірка проводиться у випадку бажання організації провести позаплановий захід після подачі заяви або при надходженні скарги, що стосується безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини. Процедура проведення позапланового заходу наведена на рис. 2.3.

Після розгляду звернення (письмової заяви організації) формується наказ на проведення позапланового державного заходу (додаток Д), а також посвідчення (направлення) на проведення позапланового заходу (додаток Е).

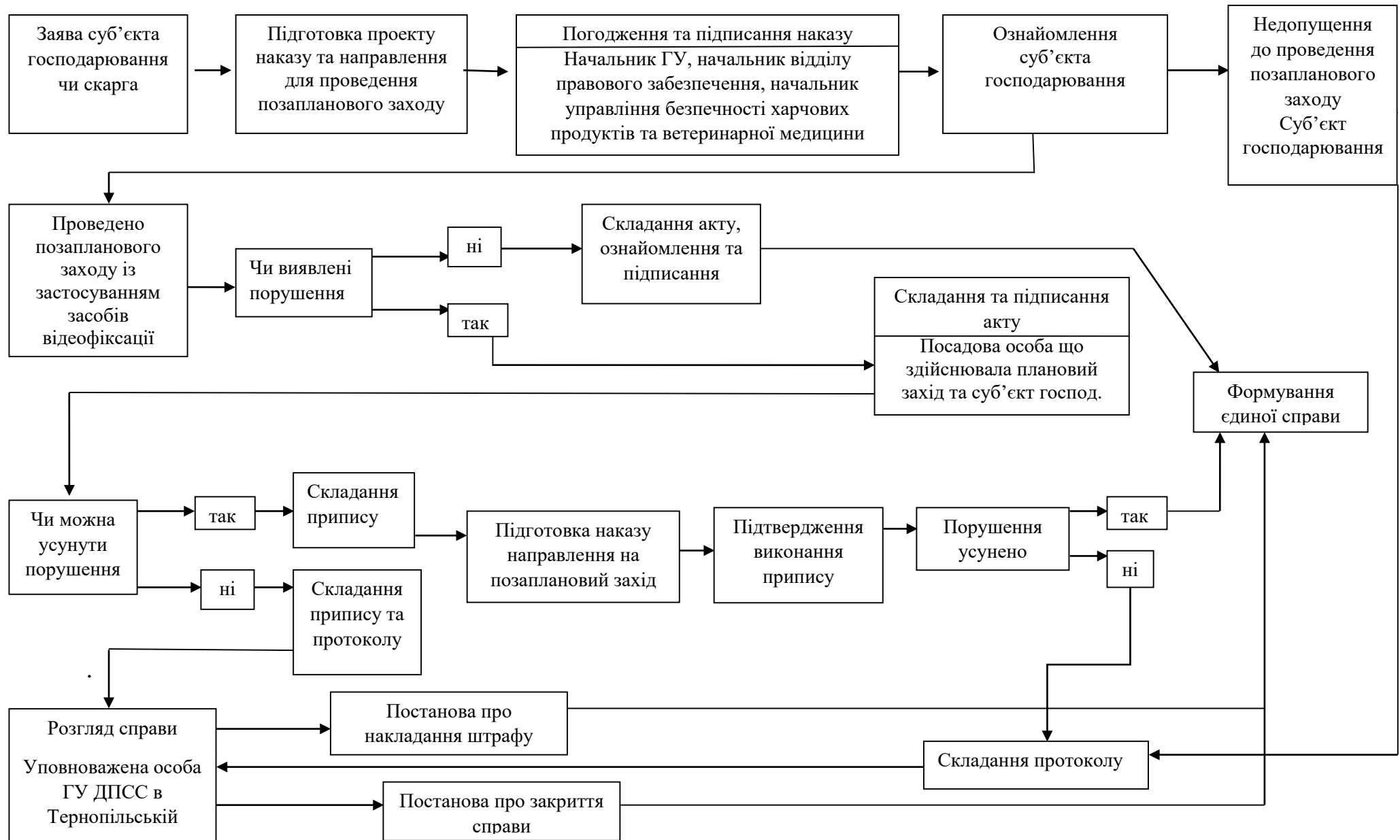


Рисунок 2.3 – Блок-схема процесу здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини

При проведенні позапланової перевірки також здійснюється аудіофіксація та відеофіксація.

Перед початком перевірки інспектор повинен пред'явити посвідчення (направлення) на проведення перевірки і здійснити по це запис в журналі реєстрації перевірок організації (якщо такий ведеться).

Під час перевірки інспектор при потребі відбирає зразки продукції для проведення подальших досліджень.

За результатами проведення позапланової перевірки інспектор складає уніфікований акт (додаток Г).

Якщо під час позапланової перевірки не виявлено порушень, то складається акт, керівник організації ознайомлюється з ним і підписує. Акт складається в двох екземплярах, один з яких залишається в організації, а інший – підшивається при формуванні єдиної справи, яка зберігається в підрозділі, який проводив перевірку (в нашому випадку – відділі державного контролю Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області).

При виявленні порушень складається припис, в якому вказується термін на усунення виявлених порушень.

Якщо порушення підпадає під дію адміністративних стягнень відповідно до законодавства, то ветеринарний інспектор складає протокол і видає розпорядження про тимчасове призупинення діяльності або вилучення продукції з обігу (якщо відбувалася перевірка продукції).

Справа йде на розгляд і головний ветеринарний інспектор Тернопільської області виносить постанову про накладання штрафу.

Якщо штраф сплачений вчасно і в повному обсязі та організацією були виконані всі пункти припису щодо порушень, то документи передають для формування єдиної справи.

Отже, розглянувши процедуру проведення планових і позапланових заходів, ми побачили, що вона на даний час відповідає вимогам держави. Однак великою проблемою в цьому процесі є відсутність уніфікованих актів до деяких законів, що стосуються сфери кормів, органічного виробництва та інших, що призводить до

унеможливлення проведення планових і позапланових заходів державного контролю. Це одна із причин того, що може бути несвоєчасна сплата штрафів організаціями-порушниками або взагалі його відміна через суд в зв'язку з недосконалістю законодавства.

### **2.3 Аналіз роботи територіальних органів ветеринарного контролю Держпродспоживслужби в Тернопільській області**

Важливим напрямком роботи спеціалістів відділу державного контролю є нагляд і допомога в організації роботи територіальних підрозділів Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області. Зведені результати роботи територіальних управлінь в сфері державного нагляду (контролю) відображені в табл. 2.6.

Як бачимо, за результатами аналізу, що в усіх територіальних органах відбулося зростання кількості обстежених об'єктів протягом 2017-2019 років, причому ці збільшення досить суттєві. Найбільші прирости в кількості обстежених об'єктів ми спостерігаємо в Гусятинському, Бучацькому, Козівському, Кременецькому, Тербовлянському та Чортківському районах, а також в м. Тернополі. Такі суттєві збільшення кількості перевірених об'єктів пов'язані з тим, що згідно чинного законодавства в 2017 році був поставлений мораторій на здійснення планових перевірок, а також накладання штрафів у випадку виявлених порушень, який в 2018 році був частково знятий, а в 2019 році знятий повністю, але були змінені правила проведення перевірок.

В 2018 році були виявлені порушення і накладені штрафи, які було стягнуто із порушників, в Бучацькому, Зборівському, Кременецькому, Ланівецькому, тербовлянському районах і в м. Тернополі. Вже в 2019 році географія накладання штрафів стала більш розширеною і охопила всі райони області. Найбільше стягнуто штрафів з порушників в Бучацькому, Зборівському, Кременецькому і Тербовлянському районах.

Також працівники відділу державного контролю проводять нагляд за здійсненням передзабійного огляду тварин територіальними органами (рис. 2.7).

Таблиця 2.6 – Результати аналізу роботи територіальних органів ветеринарного контролю Держпродспоживслужби в Тернопільській області в 2017-2019 рр.

Назва району/міста	Обстежено об'єктів			відхилення		Стягнуто штрафу:							
						з осіб			відхилення	на суму, грн.			Відхилення
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2017	2018	2019	2019 до 2018	2017	2018	2019	2019 до 2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Бережанський	15	29	45	14	16	Згідно чинного законодавства був встановлений мораторій на перевірки	0	1	1	Згідно чинного законодавства був встановлений мораторій на перевірки	0	1150	1150
Борщівський	22	44	63	22	19		0	2	2		0	7170	7170
Бучацький	14	27	58	13	31		1	6	5		301	31353	31052
Гусятинський	19	37	68	18	31		0	2	2		0	8250	8250
Заліщицький	5	11	23	6	12		0	1	1		0	2300	2300
Збаразький	24	47	69	23	22		0	3	3		0	10350	10350
Зборівський	21	42	69	21	27		1	5	4		301	35440	35139
Козівський	18	35	78	17	43		0	2	2		0	8320	8320
Кременецький	34	64	85	30	21		1	6	5		301	31040	30739
Ланівецький	29	55	69	26	14		1	4	3		301	32320	32019
Монастирський	5	9	19	4	10		0	3	3		0	9120	9120
Підволочиський	4	9	22	5	13		0	1	1		0	1150	1150
Підгаєцький	2	5	25	3	20		0	1	1		0	1240	1240
Теребовлянський	38	53	93	15	40		1	6	5		301	21370	21069
Тернопільський	29	49	101	20	52		0	1	1		0	1240	1240
Чортківський	18	39	86	21	47		0	2	2		0	7350	7350
Шумський	15	25	55	10	30		0	1	1		0	1150	1150
м.Тернопіль	19	60	182	41	122	2	2	0	602	10500	10798		
В с ь о г о	331	640	1210	309	570	7	49	42	1207	220813	219606		

Джерело: сформовано автором на основі [35]

Таблиця 2.7 - Надійшло і оглянуто тварин перед забоєм в Тернопільській області за 2017-2019 роки

Регіон	ВРХ			Відхилення		Свині			Відхилення		Птиця			Відхилення	
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018
Бережанський	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Борщівський	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бучацький	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гусятинський	5	3	16	-2	13	4538	1812	2340	-2726	528	527076	1088347	1123331	561271	34984
Заліщицький	0	0	0	0	0	971	726	260	-245	-466	0	0	0	0	0
Збаразький	80	76	0	-4	-76	360	360	210	0	-150	0	0	0	0	0
Зборівський	0	0	0	0	0	256	323	604	67	281	1146618	12181322	1262597	11034704	-10918725
Козівський	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кременецький	18	18	0	0	-18	36	18	0	-18	-18	0	0	0	0	0
Ланівецький	4308	6214	7200	1906	986	0	0	0	0	0	480597	240816	146312	-239781	-94504
Монастирськ.	0	0	0	0	0	21	69	0	48	-69	0	0	0	0	0
Підволочиськ.	13274	9782	8156	-3492	-1626	0	0	0	0	0	0	22700	46220	22700	23520
Підгаєцький	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Теребовлянськ.	148	134	125	-14	-9	509	519	558	10	39	0	0	0	0	0
Тернопільськ.	2039	2029	1123	-10	-906	48668	46639	47789	-2029	1150	0	0	0	0	0
Чортківський	20639	28978	28545	8339	-433	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Шумський	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
м.Тернопіль	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього	42528	49252	47184	6724	-2068	55359	52483	53779	-2874	1295	2156308	13535203	2580479	11378895	-10954724

Якщо аналізувати показники оглянутих перед забоєм тварин, то ми побачили таку картину:

- найбільше ВРХ було оглянуто в Ланівецькому, Підволочиському, Тернопільському та Чортківському районах, причому лідером є Чортківський район, на який припадає приблизно 60 % всіх оглянутих тварин;

- найбільше свиней було оглянуто в Гусятинському і Тернопільському районах, причому на долю Тернопільського району припадає біля 90 % оглянутих тварин;

- огляд птиці здійснювався в чотирьох районах: Гусятинському, Зборівському, Ланівецький і з 2018 року Підволочиський, причому найбільша частка припадає на Зборівський район.

Загалом ми бачимо, що коливання в кількості оглянутих перед забоєм тварин протягом аналізованого періоду невисокі. Лише в 2018 році відбулося суттєве зростання кількості оглянутої птиці, а в 2019 році її падіння до середнього річного рівня.

Таким чином, територіальні органи Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області працюють належним чином, про що свідчать результати контроль, проведеного працівниками відділу державного контролю.

### **РОЗДІЛ 3**

## **ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ВЕТЕРИНАРНО–САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ І НАГЛЯДУ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

### **3.1 Рекомендації по впровадженню системи єдиного реєстру інспекційних заходів для проведення державного нагляду (контролю)**

Проаналізувавши особливості роботи відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, можна виділити три основні напрямки :

1 Власне інспекторська робота (перевірки, інспекції, обстеження, аудити і т.п.). Веде державну статистичну звітність у сфері ветеринарної медицини та державного контролю, готує пропозиції щодо її удосконалення.

2. Аналітична робота по виконанню загальнодержавних програм у галузі ветеринарної медицини, проведення інспекційних заходів територіальними відділами незалежно від підпорядкування та Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини в цілому.

3. Надання методичної і практичної допомоги управлінням Держпродспоживслужби в районах та м.Тернополі щодо здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду та контролю, готує пропозиції в межах своєї компетенції щодо покращення роботи чинного законодавства.

Оцінюючи перший напрям, побачили, суть його зводиться до збору, аналізу, систематизації заходів державного нагляду (контролю), які проводяться територіальними відділами безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини районних управлінь та Тернопільського міського управління Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області. Підсумками



інспекторської роботи є складання звітів, на основі чого формується форма 7-вет, яка затверджена центральною владою (рис. 3.1).

Обстежено об'єктів								Вжиті заходи по наслідках перевірок об'єктів підконтрольних служб держветмедицини											
Господарства різних форм власності	Неблагополучних по:		Забійних, м'ясонеробних	Холодокомбінатів	Інших об'єктів	Всього	Піддано штрафу:		Стягнуто штрафу:		% кількості стягнутих грошей	% кількості осіб з яких стягнуто штрафи	Передано правоохоронним	Заслухано на ДНК	Закрито підприємство	Зроблено письмових попереджень	Накладено штрафів головними держінспекторами:		
	тебуркульозу	лейкозу					Осіб	На суму	Осіб	На суму							обласним	районним, міським	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Рисунок 3.1 – Звіт про роботу державних інспекторів ветеринарної медицини (форма 7-вет)

На перший погляд дана форма звітності дає уявлення, які заходи державного контролю проводились державними ветеринарними інспекторами в галузі безпеки харчових продуктів та ветеринарії на підконтрольних об'єктах. Однак, якщо врахувати, що даній формі звітності близько 20 років і пріоритети щодо державного контролю за цей період змінилися (здійснюється гармонізація українського харчового законодавства з європейським). Відповідно до цих вимог був створений у 2016 році єдиний контролюючий орган – Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Вона утворилася шляхом перетворення Державної ветеринарної та фітосанітарної служби (яка виступала основою) з приєднанням Державної інспекції з питань захисту прав споживачів і Державної санітарно-епідеміологічної служби. Внаслідок реорганізації контроль за безпекою харчових продуктів повністю перейшов до компетенції Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головних управлінь Держпродспоживслужби в областях. Разом з тим відбулося суттєве зростання кількості підконтрольних об'єктів та вдосконалення системи їх категоризації, що зображено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Кількість підконтрольних об'єктів за ступеннями ризику

Період	Дуже високий ризик	Високий ризик	Середній ризик	Низький ризик	Незначний ризик	Всього підконтрольних об'єктів
2017	-	495	764	-	6700	7959
2018	-	555	1003	-	7298	8856
2019	2	94	509	1365	7657	9628
2020	1	97	547	1457	8956	11058

В 2017-2018 роках категоризація суб'єктів господарювання включала три позиції. З 2019 року відбулися зміни відповідно до європейських вимог і категорій суб'єктів господарювання стало п'ять.

Крім того, відповідно до змін в українському законодавстві відбулися зміни щодо адміністративної відповідальності в сфері безпеки харчових продуктів і ветеринарної медицини. Все це привело до того, що додатково було введено ще ряд звітностей, що доповнювали основну інспекторську звітність (рис.3.1, табл. 2.1). А саме:

1. Ведення реєстру потужностей операторів ринку
2. Інформація про стан державної реєстрації потужностей операторів ринку, що здійснюють господарську діяльність з громадського харчування у закладах освіти
3. Інформація щодо закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих
4. Статистична інформація щодо ведення реєстру потужностей операторів ринку, на які видано експлуатаційні дозволи.
5. Інформація щодо вжитих заходів державного контролю з питань безпеки харчових продуктів
6. Інформація щодо вжитих заходів державного контролю з питань безпеки харчових продуктів

Крім названих форм звітності існує ще близько 12 інших форм звітності, що стосується питання контролю безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини.

Все це приводить до того, що ряд документів дублюється і, враховуючи людський фактор, виникають розбіжності, неточності при складанні однієї і тієї ж звітності, але з різних джерел інформації. Наприклад, одна і та ж інформація подається по наростаючій, інша - по факту наявності певного показника в певному періоді часу.

Другий важливий аспект – це час на виконання, формування та аналіз звітів. А враховуючи те, що більшість відділів недоукомплектована, зокрема згідно штатного розпису штат відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області складає 5 спеціалістів, а в наявності спостерігаємо 2 фахівця, через що суттєво зростає навантаження на кожного працівника. Не слід забувати, що державний інспектор, крім складання звітності, займається ще безпосередньо інспекторською роботою (інспектування, перевірка, аудит) та складанням і коригуванням річних, місячних планів.

Проаналізувавши дану ситуацію, вихід з положення вбачаємо в удосконаленні системи контролю і звітності. Для цього пропонуємо запровадити більш прогресивну прозору систему єдиного реєстру, який об'єднає в собі основні напрями в проведенні інспекційних заходів (табл.3.2).

Таблиця 3.2 – Основні інспекційні напрями контролю і нагляду

п/п	Основні заходи
1	2
1	Планування інспекційних заходів
2	Проведення інспекційних заходів
3	Ведення реєстру потужностей операторів ринку
4	Ведення реєстру експлуатаційних дозволів
5	Ведення реєстру експортерів
6	Ведення реєстру проінспектованих закордонних потужностей
7	Обмін даними з буфером результатів лабораторних досліджень
8	Ведення реєстру офіційних ветеринарних лікарів
9	Ведення реєстру інспекторів державних службовців

Річ у тім, що подібна програма була запропонована і розроблена на кошти Євросоюзу ще в 2015 році. Пробна версія програми демонструвалася ряду

спеціалістів з різних областей на семінар-навчання. Однак реалізована не була через велику кількість недоопрацювань та недостатню обізнаність персоналу. Однак є надія, що даний продукт доопрацюють і він буде працювати.

Переваги впровадження програми: об'єднання практично всі інспекційні заходи і профільні реєстрів в одному програмному забезпеченні, а для суб'єктів господарювання – прозорість і мобільність, що в кінцевому рахунку призведе до підвищення ефективності роботи.

Для працівників відділу впровадження такої системи дасть змогу вивільнити робочий час на інші види робіт, знизити навантаження на інспекторів, що дозволить отримати економічний ефект.

Порахуємо отриманий ефект.

Отже, складання звітів із залученням 2 спеціалістів займає такі терміни:

- місячні – в середньому 3 робочі дні,
- квартальні – 4 робочі дні;
- піврічні – від 6 робочих днів (в залежності від своєчасної подачі власних звітів районними управліннями);
- річні – 8 робочих днів.

Підраховуємо:

$$3 * 12 + 4 * 4 + 6 * 2 + 8 = 72 \text{ дні.}$$

Отже, за рік в середньому на звіти відділом з двох чоловік витрачається 72 робочих днів для кожного. Загалом час, потрачений на складання звітів 2 працівниками відділу, дорівнює 144 робочі дні.

Враховуючи середньомісячну зарплату одного працівника із нарахуваннями 12 тис грн. (або 500 грн. за 8-годинний робочий день), отримуємо:

$$144 * 500 = 72000 \text{ грн.}$$

При роботі системи єдиного реєстру затрати робочого скоротяться в 6 разів і будуть складати 24 робочих дні для кожного працівника відділу. Якщо в грошовому еквіваленті, то витрати складатимуть:

$$24 * 500 = 12000 \text{ грн.}$$

Проведені розрахунки стосуються лише відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби. Якщо врахувати, що в області є ще 17 територіальних органів Головного управління Держпродспоживслужби, то розрахунки будуть наступні:

Час витрачений на складання звітів – 72 дні.

Зарплата працівника із нарахуваннями в місяць – 10000 грн. (в день 420 грн.)

Працює 1 працівник в районному управлінні. Отже,

$$420 * 72 = 30240 \text{ грн.}$$

Для районних та Тернопільського міського управління затрати на складання звітів дорівнюватимуть:

$$30240 * 18 = 544320 \text{ грн.}$$

Всі затрати на складання звітів при впровадженні системи єдиного реєстру державного контролю інспекторських заходів скоротяться в 6 разів, тобто дорівнюватимуть:

$$544320 / 6 = 90720 \text{ грн.}$$

Разом для всієї області витрати із фонду заробітної плати, що використовувались на фінансування складання звітів дорівнюватимуть:

- до впровадження системи:

$$72000 + 544320 = 616320 \text{ грн.}$$

- при впровадженні системи

$$12000 + 90720 = 102720 \text{ грн.}$$

Економія дорівнюватиме

$$616320 - 102720 = 513600 \text{ грн.}$$

Що потрібно зробити для впровадження цієї системи:

1. Доопрацювати програму «Інформаційної системи підтримки проведення інспекційних заходів та ведення реєстрів» на рівні спеціалістів Центрального апарату Держпродспоживслужби.

2. Утворити групу при Державній службі України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів для організації і проведення тренінгу фахівців з питань роботи в новій програмі.

3. Даною групою організувати тренінг не дистанційний, а практичний в кожній області з інспекторами, які будуть мати доступ до програми. Тренінг в кожній області дасть конкретику для кожного регіону і спростить освоєння програми. Крім цього це збереже кошти, які витратили б на відрядження великої кількості фахівців.

4. Бажано запустити дану систему до завершення територіальної реформи.

Отже, при впровадженні системи ми отримаємо такі переваги (табл. 3.3):

Таблиця 3.3 – Переваги від впровадження системи єдиного реєстру

№ п/п	Перевага
1	2
1	Ми дістаємо прогресивний прозорий системний програмний механізм ведення звітності, який об'єднує практично всі інспекційні звіти області, районів, м.Тернополя
2	Економію робочого часу фахівців, а, отже, і коштів
3	Враховуючи, що даною програмою будуть користуватися районні, обласні державні ветеринарні інспектори, та центральний апарат Держпродспоживслужби, а також майбутню територіальну реформу, - це значно зменшить навантаження на інспекторів відділів, особливо якщо врахувати кадровий голод (відділ заповнений на 40% до штатного розпису, що дозволить їм використовувати час на проведення інспекторської роботи
4	Доопрацювання програми та її втілення в практику не вимагає великих матеріальних затрат, потрібно лише бажання перемін

Таким чином, можна побачити, що система єдиного реєстру матиме значний організаційний ефект (зменшення навантаження на інспекторів та прозорість всієї системи звітності), соціальний ефект (створення більш комфортних умов праці для інспекторів), а також економічний ефект (можливість виконання всіх необхідних функцій меншою кількістю працівників).

### **3.2 Рекомендації по вдосконаленню інспекторського контролю інших відділів Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області за рахунок вдосконалення сайту**

Так як відділ державного контролю проводить аналітику роботи всіх відділів Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини, розглянемо вдосконалення роботи щодо формування планів інспекційних заходів.

Наприклад, формування планів протиепізоотичних заходів та деталізація самих заходів значною мірою залежить від числа поголів'я тварин. Слід відмітити, що кошти на проведення цих заходів надаються з державного бюджету.

Тому, на нашу думку і думку колег відділу протиепізоотичної роботи, потрібно впровадити електронну подачу показників кількості поголів'я тварин, яку варто організувати через сайт Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Це забезпечить ряд переваг для планування і контролю протиепізоотичної роботи:

- дозволить забезпечити порівняння статистичних даних щодо поголів'я тварин із різних джерел;
- дозволить підвищити раціональність витрачання коштів для фінансування потреби у різних препаратах, а також у матеріально-технічних засобах;
- коригувати річні плани діагностичних досліджень та профілактиці заразних хвороб тварин враховуючи дійсну інформацію, яку отримуємо «з перших рук»;
- вносити зміни, які дозволять уточнити ситуацію, до щорічних планів лікувально-профілактичних заходів та проведення щеплень на основі поданої інформації організаціями про величину поголів'я тварин і птахів на конкретну дату;
- при складанні статистичної звітності опиратись на реальну картину про рух поголів'я в області всім підрозділам Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, через що можна буде уникнути звірок і уточнень та отримати економію часу;
- покращити систему планування ветеринарно-санітарних заходів в різних організація області;
- уникати завищених витрат бюджетних коштів.

На нашу думку, форма електронної подачі показників, які вказують на поголів'я тварин, вакцинацію тварин, кількість хворих тварин тощо, має бути простою і виглядати так (рис. 3.2).

Ці обов'язкові поля мають заповняти ветеринарні спеціалісти, які обслуговують господарства різної форми власності.



Подати показник поголів'я тварин	¤	¤	¤	¤
<b>Обов'язкові поля</b>	<b>для сільськогосподарських господарств</b>		<b>для приватного сектору</b>	
код в реєстрі	¤			
назва суб'єкта господарювання	¤			
адреса суб'єкта господарювання	¤			
вид поголів'я тварин	¤			
показник поголів'я тварин	¤			
кількість хворих тварин	¤			
кількість вакцинованих тварин	¤			
кількість тварин для експорту	¤			

Рисунок 3.2 – Пропонована форма електронної подачі показників поголів'я тварин в господарстві

Отже, електронна подача показників поголів'я тварин у Держпродспоживслужбу в Тернопільській області дозволить покращити контроль даних про поголів'я тварин, отримати всім зацікавленим сторонам правдиву інформацію та гарантуватиме співставність періодів для порівняння і інформації про поголів'я тварин.

Витрати на створення електронної подачі даних про поголів'я тварин, яку ми пропонуємо ввести в межах вже існуючого сайту Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, будуть невеликими, враховуючи той факт, що в штаті передбачена посада адміністратора сайту.

Витрати на створення вкладки електронної подачі показників, а також на зведення наявних показників по окремих реєстрах (залежно від господарюючого об'єкту, району, виду тварин) представлено в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Витрати на створення електронної подачі даних про поголів'я тварин

Найменування витрат	Сума витрат, грн.
1	2
1. Витрати на розроблення електронної форми для подачі показників поголів'я тварин (одноразова виплата)	4500
2. Нарахування на одноразову виплату	990
3. Амортизаційні відрахування на комп'ютер	105
4. Витрати на електроенергію (1 комп'ютер)	56
5. Надбавка до зарплати на збір та зведення даних поголів'я	3000
Всього витрат:	8651

Витрати згідно підрахунків становлять 8651 грн.

1) Річні амортизаційні витрати комп'ютера

$$105 * 12 = 1260 \text{ грн.}$$

2) річні витрати на електроенергію

$$56 * 12 = 672 \text{ грн.}$$

3) річна надбавка до зарплати:

$$3000 * 12 = 36000 \text{ грн.}$$

4) річна сума витрат:

$$4500 + 800 + 1260 + 672 + 36000 = 43232 \text{ грн.}$$

Тобто, загально річні поточні витрати на створення електронної подачі даних та зведення показників по окремих реєстрах дорівнюватимуть 43232 грн.

Оцінку ефективності даної пропозиції змодельємо на прикладі.

Припустимо, що за підсумками 2019 р. підконтрольні організації показали

одні показники поголів'я, тоді як в Реєстрі «Єдиної інформаційної системи з проведення протиепізоотичних заходів» відображено іншу кількість тварин.

Враховуючи відхилення поголів'я тварин – птиці, свиней, велико рогатої худоби – можна здійснювати коригування плану проведення вакцинації тварин в сторону фактичної кількості та вносити зміни в план лікувально-профілактичних заходів та здійснення щеплень тварин, що дозволить підвищити ефективність витрачання бюджетних коштів (в даному випадку на вакцинацію).

Інформацію про кількість тварин та їх вакцинацію в різних джерелах відображено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Відхилення у показнику вакцинованих тварин в 2019 р. відповідно до різних джерел

Тварини	Поголів'я тварин в 2019 р., гол.				
	Електронна подача показників	Вакциновано	Реєстр «Єдиної інфор. с-ми з проведення протиепізоотичних заходів»	Вакциновано	Відхилення
1	2	3	4	5	6
1. Велика рогата худоба	1500	1500	1700	1700	200
2. Свині	9300	9300	11150	11150	1850
3. Птиця	1050000	1050000	1120000	1120000	70000

Отже, маючи інформацію про вартість однієї дози вакцини (табл. 3.6) та різницю в кількості тварин, зможемо порахувати економічний ефект.

Таким чином, ми маємо економію державних коштів лише на вартості вакцин майже 91 тис. грн. І в подальшому, при плануванні, наприклад, на 2021 рік при врахуванні, що термін придатності вакцин – до 12.12.2021р., Тернопільська область на закупівлю вакцин для сільськогосподарських тварин замовить на 90920 грн. менше препаратів, що дасть змогу зменшити навантаження на державний бюджет.

Таблиця 3.6 – Вартість вакцинації тварин відповідно до різних статистичних джерел в 2019 р.

Тварини	Вартість голово обробок, грн.		Економія
	за електронною подачею	за Реєстром	
1. Велика рогата худоба	7500	8500	-1000
2. Свині	29760	35680	-5920
3. Птиця	1260000	1344000	-84000
Разом			90920

Окрім того, використання даних, які фахівці отримуватимуть із сайту, дасть змогу пришвидшити процедуру під час відправки сільськогосподарських тварин за межі країни (експорт), а також при здійсненні забою тварин на м'ясопереробних підприємствах. Відділи, які проводять ветеринарний державний нагляд в системі Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, зможуть швидко співставити (порівняти) дані про тварин і на початковому етапі прийняти рішення про їхню подальшу долю. Це дасть змогу при виписках міжнародних сертифікатів для живих тварин уникнути різного роду невідповідностей, що можуть привести до затримки або взагалі заборони провадження експортних процедур, наслідком чого можуть стати колосальні втрати і зайве навантаження на бізнес.

Простий приклад, який проілюструє вище сказане. 25 голів великої рогатої худоби відправляють в одну із країн бувшого пострадянського простору. Вартість поголів'я складає 1 млн. 250 тис грн. При проходженні повторного митного контролю на території країни замовника виявляється ряд невідповідностей щодо вакцинування та обробки тварин. Виходів із цієї ситуації є два: 1) тварини можуть бути повернуті після розслідування країною-імпортером на територію України або 2) піддані утилізації.

Втрати, не враховуючи транспортних витрат, будуть складати доволі значну суму від 50 тис. грн. до 1 млн. 250 тис. грн. впровадження системи електронної подачі поголів'я, як дублююча система, дала б можливість співставити дані перед початком процедури експорту і, можливо, не допустити до виникнення даної

ситуації.

Для того, щоб налагодити систему подачі електронних даних, потрібно:

1. Організувати на рівні Управління організаційно-господарського забезпечення Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області розробку програмного забезпечення для подачі показників поголів'я тварин господарств різних форм власності, що є на території області.

2. Оснастити і надати доступ до програми всім територіальним органам Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

3. Електронну подачу показників поголів'я тварин прив'язати до сайту Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Як результат впровадження електронної подачі даних ми одержимо (табл. 3.7):

Таблиця 3.7 – Переваги від вдосконалення сайту з метою подачі даних про поголів'я

№ п/п	Перевага
1	2
1	Так як програма буде працювати в постійному режимі, завдяки прозорості в будь-який момент можна звірити кількість та рух поголів'я на конкретну дату
2	Дасть змогу при складанні статистичної звітності отримувати реальну картину про рух поголів'я в області всім відділам Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, в результаті чого відпаде ряд звірок даних між відділами, а отже, буде економія часу на складання звітності
3	Економія коштів держбюджету та коригування річних планів протиепізоотичних заходів
4	Економія часу на процесі проведення перевірок, звірок, уточнень

Отже, система подачі даних про поголів'я тварин принесе суттєву користь всім зацікавленим сторонам.

### 3.3 Рекомендації щодо покращення роботи відділу державного контролю

Розглянемо деякі невідповідності, які виникають в інспекторській роботі під час проведення державного нагляду (контролю).

Відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» в статті 4 при розгляді загальних вимог до здійснення державного нагляду (контролю) в пункті 15 чітко прописано, що при проведенні заходів інспектори зобов'язані при складанні акту використовувати його уніфіковані форми, а в статті 10 прописано, що суб'єкт господарювання може вимагати припинення здійснення заходу державного нагляду (контролю), якщо інспектор використовує неуніфіковану форму акту.

19 січня 2020 року набув чинності Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» № 2264-VIII від 21 грудня 2017 року, який визначає правові та організаційні засади виготовлення, обігу, представлення та маркування кормів, регулювання відносин між органами виконавчої влади та операторами ринку кормів. Метою даного Закону є створити такі умови для всіх зацікавлених сторін, які будуть сприяти розвитку ринку кормів в Україні, зростанню виробництва якісних кормів, захисту здоров'я тварин, наближенню вітчизняних норм виготовлення кормів до європейських, зменшенню фінансового та адміністративного навантаження на операторів ринку, а також стати важливою ланкою харчового ланцюга «від лану – до столу».

2 вересня 2019 року набув чинності Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2740-VIII. Метою цього закону є розвиток органічного виробництва на основі українського законодавства із врахуванням загальноприйнятих положень європейського законодавства. Враховуючи те, що закон сприяє розвитку здорового харчування, відмові від застосувань різних штучних речовин, консервантів, модифікованих організмів під час виготовлення сільськогосподарської продукції, а також сприятиме збереженню природних ресурсів, що в сукупності сприятиме покращенню стану екології держави в цілому, значення його є одним із пріоритетних для держави.

Щоб закон запрацював на повну силу, до нього ще потрібно прийняти дванадцять підзаконних актів. На сьогоднішній день прийнято менше половини.

Ці два вказані закони об'єднує один недолік, що призводить до серйозних

негативних наслідків під час проведення заходів державного контролю (нагляду) суб'єктів господарювання, діяльність яких регулюють ці закони, а саме відсутність затвердженого уніфікованого акту.

Змоделюємо ситуацію.

На адресу Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області надійшла заява від суб'єкта господарювання, який займається виробництвом кормів, з проханням включити його до списку експортерів продукції в одну із країн Африки. Відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» відсутність уніфікованого акту забороняє проведення інспектування. Отже, підприємство залишається ні з чим. Теж саме стосується проведення планових та позапланових перевірок підприємств, дія яких підпадає під вище згадані закони. Отже, напрошується простий висновок, що відсутність підзаконних актів не дозволяє в правовому полі здійснювати заходи державного контролю.

На сьогоднішній день діє Закон України «Про Ветеринарну Медицину» 1992 року. Даний Закон є профільним в галузі ветеринарії. На даний час він настільки застарів, що навіть зі змінами, які до нього вносились, він не відображає реальних потреб часу і його складно адаптовувати до норм законодавства ЄС в галузі ветеринарії та проведення державного контролю у ветмедицині, а також інших суміжних сферах, зокрема, виробництві, реєстрації, обігу та застосування ветеринарних препаратів, контролю утворення антибіотикорезистентних штамів у тваринництві та лікуванні домашніх тварин, а також благополуччя тварин. Тому після того, як були прийняті інші закони та законодавчі акти, які вже адаптовані до міжнародних норм (ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», ЗУ «Про безпечність та гігієну кормів», ЗУ «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», ЗУ «Про безпечність та якість харчових продуктів»), то настав час для створення нового закону щодо ветеринарної медицини. Даний закон повинен стати останнім у довгому ланцюгу приведення українського законодавства у відповідність до міжнародного (Всеохоплюючої Угоди про вільну торгівлю з ЄС).

Інтенсивна робота над проектом нового закону, який дістав назву Закон «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин» розпочалася ще в 2019 року. Над проектом працювали всі підрозділи Держпродспоживслужби, Міністерство аграрної політики та продовольства, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. 17 червня цього року Верховна Рада України прийняла у першому читанні закон «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин» і відправила окремі його положення на доопрацювання.

Основні аспекти даного закону передбачають врегулювання питань щодо: благополуччя сільськогосподарських тварин і створення для них належних умов утримання і забою, а також відповідальність за їх порушення; реєстрації і обігу ветеринарних препаратів, застосування протимікробних препаратів; впровадження безстрокової реєстрації ветеринарних лікарських засобів; зменшення кількості ветеринарних документів та передбачає видачу відповідних ветеринарних документів і рецептів як в паперовій, так і в електронній формі; зменшення кількості дозвільних документів у галузі ветмедицини з п'яти до трьох, скорочення термінів їх видачі (з місяця до дня), можливість видачі документів ліцензованими ветеринарними лікарями; спрощення ввезення живих тварин на територію України у певних випадках; застосування ризик-орієнтованого підходу до планування і здійснення державного контролю тваринницьких потужностей; підвищення відповідальності за порушення законодавства у сфері ветеринарної медицини та благополуччя тварин; розвитку ветеринарної практики; створення бази даних ветеринарного фармакологічного нагляду; уніфікацію правил здійснення державного контролю по всьому харчовому ланцюгу.

Цей закон дасть змогу добросовісним виробникам продукції освоїти нові ринки збуту, відбудеться зменшення адміністративного навантаження (спрощення дозвільних процедур, зменшення відповідальності держави) та витрат на контроль, але передбачається збільшення відповідальності виробників. Це призведе до покращення проведення державного ветеринарного контролю як в цілому, так і в конкретних випадках. Адже прийняття цього закону заставить впорядкувати всі



законодавчі акти, що стосуються здійснення державного контролю по всьому харчовому ланцюгу.

Таким чином, враховуючи, що нормативно правова база перебуває в процесі становлення, можемо спостерігати ряд невідповідностей між самими законами. Все це призводить до того, що під час проведення державного контролю (нагляду), а також під час накладання адміністративного стягнення потрібна допомога кваліфікованого юриста, який чітко зміг би пояснити ситуацію в судах, прокуратурі і т.п. Якщо переглянути дані табл. 2.4 та [35], то ми бачимо що за 2018-2019 роки державними ветеринарними інспекторами було проведено перевірки і накладено штрафних санкцій на суму 519572 грн. Інспектори під час проведення заходів державного контролю і нагляду виявили ряд порушень, притягнули до відповідальності недобросовісних підприємців, однак за рахунок прогалин в законодавствах до державного бюджету не надійшло 297552 грн. Сума досить значна.

Тому, на нашу думку, є сенс ввести в штат Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області вузькопрофільного спеціаліста – юриста, який буде займатися лише юридичною підтримкою процесу підготовки до перевірок, які стосуються безпеки харчових продуктів та ветеринарної медициною, включаючи представництво в судах та інших правових органах при розгляді адміністративних позовів і т.п.

При впровадженні посади ми не передбачаємо витрат на створення робочого місця, тому що в Головному управлінні Держпродспоживслужби в Тернопільській області є вільні робочі місця з усім необхідним обладнанням (столи, стільці, шафи для паперів, комп'ютери і інша оргтехніка).

Витрати ми передбачаємо лише поточні і згідно підрахунків вони становлять.

1)Річні амортизаційні витрати комп'ютера

$$150*12=1800 \text{ грн.}$$

2) річні витрати на електроенергію:

$$90 * 12 = 1080 \text{ грн.}$$

3) річна зарплата фахівця із відрахуваннями:

$$10000 * 12 = 120000 \text{ грн.}$$

4) річні витрати на розхідні матеріали – 1000 грн.

5) витрати на стажування на вищому рівні щодо особливостей законодавства - 30 000 грн.

6) надбавка до зарплати за успішне представлення інтересів в суді – 2600 грн.  
(за 1 справу)

Таким чином, річна сума витрат дорівнюватиме:

$$1800 + 1080 + 120000 + 1000 + 30000 + 2600 = 156480 \text{ грн.}$$

Результати розрахунків зводимо разом і подаємо у вигляді таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Кошторис витрат на введення в штат управління посади юриста

Найменування витрат	Сума витрат, грн.
1. Річна зарплата спеціаліста	120000
2. Річні амортизаційні витрати комп'ютера	1800
3. Річні витрати на електроенергію	1080
4. Річні витрати на розхідний матеріал	1000
4. Стажування на вищому рівні щодо питань законодавства	30 000
5. Надбавка до зарплати за успішне представлення інтересів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби в суді (1 справа)	2600
Всього витрат:	156480

Як бачимо при досить помірних вимогах, враховуючи важливість розумного підходу до юридичних проблем, які виникають під час розгляду справ стосовно безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини, є можливість виправити ситуацію і сприяти поповненню бюджету і притягнути до відповідальності недобросовісних підприємців (виробників).

## РОЗДІЛ 4

### ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

#### 4.1 Стан та організація процесу охорони праці у досліджуваній організації

Відповідно до «Правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області» кожен працівник зобов'язаний:

- берегти державну та комунальну власність;
- повністю виконувати вимоги охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями;
- тримати в порядку і чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у службових та загальних приміщеннях;
- утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки;
- додержуватись дисципліни праці і виконувати правила внутрішнього розпорядку.

Кожен працівник зобов'язаний:

- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці;
- додержуватись зобов'язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку установи;
- співробітничати з адміністрацією у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посильних заходів щодо усунення будь-якої ситуації, яка створює загрозу його здоров'ю чи життю або здоров'ю людей, які його оточують, повідомляти про небезпеку безпосередньо керівника або іншу посадову особу.

Працівник має право відмовитись від дорученої роботи, якщо створилась виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я.

В установі для працівників встановлений п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними. Робочий день розпочинається о 8 ранку і закінчується о 17.15. На бажання працівника, який працює у святковий або вихідний день, йому може бути наданий інший день відпочинку.

Усі працівники при прийнятті на роботу і в процесі роботи проходять навчання, інструктаж з питань охорони праці, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, про правильні дії при виникненні аварій. Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці, забороняється.

Небезпечними виробничими факторами в установі є відкриті електричні розетки, переносні електричні подовжувачі з відкритими розетками, оргтехнічне обладнання з електричними приводами (комп'ютери, ксерокопіювальна техніка), побутові електрообігрівачі, електроплити, електрочайники, електрокип'ятильники, мікрохвильові печі.

У всіх приміщеннях біля електророзеток повинні бути зроблені трафаретні яскраві надписи, що вказують на величину напруги.

Мокрими руками вмикати та вимикати з електромережі електроприлади не можна.

Перед користуванням електроприладами необхідно візуально перевірити цілісність електропроводів ( кабелів), електровилок.

Електроприладами з пошкодженими електропроводами (кабелями) або електровилками користуватись забороняється.

Комп'ютери повинні бути обладнані захисними екранами і вмикатись в розетки з клемою заземлення.

В екстремальних ситуаціях (стихійне лихо, пожежа та інше), відключивши від електромережі електроприлади, працівникам необхідно залишити приміщення й евакуюватись відповідно до планів-схем евакуації, розміщених на першому поверсі будівлі.

Система побутової внутрішньої каналізації санітарно-побутових приміщень повинна підтримуватись у нормальному технічному стані, щоб не допустити

утворення осередків антисанітарії. Під час користування санітарно-побутовими приладами не допускати їх закупорювання.

#### **4.2 Забезпечення постійного спостереження за станом потенційно небезпечних об'єктів і навколишнім середовищем**

Як свідчить багаторічний досвід, без урахування даних моніторингу і прогнозування НС неможливо планувати розвиток територій, приймати рішення про будівництво промислових і соціальних об'єктів, розробляти програми і плани з попередження та ліквідації можливих НС.

Від ефективності і якості проведення моніторингу та прогнозування залежить ефективність і якість програм, планів, прийняття рішень щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та їх ліквідації.

Необхідно підкреслити, що якість моніторингу і прогноз НС значною мірою впливають на ефективність діяльності у сфері зниження ризиків їх виникнення і зменшення масштабів їх поширення.

Сутність і призначення моніторингу та прогнозування полягають у спостереженні, контролі і передбаченні небезпечних процесів та явищ природи, техносфери, зовнішніх дестабілізуючих чинників (збройних конфліктів, терористичних актів тощо), які є джерелами НС, а також динаміки розвитку ситуацій, визначення їх масштабів з метою вирішення завдань щодо запобігання НС та організації ліквідації лиха.

Діяльність із моніторингу та прогнозування НС природного і техногенного характеру є багатоплановою. Вона здійснюється багатьма організаціями (установами) з використанням різноманітних методів і засобів. Наприклад, сейсмічні спостереження і прогноз землетрусів у країні здійснюються системою сейсмологічних спостережень і прогнозу землетрусів, до якої входять установи і системи спостереження Національної академії наук, ДСНС, Міноборони і Мінбуду.

Моніторинг і прогноз подій метеорологічного характеру здійснюється установами Держкомгідромету, який, крім того, здійснює моніторинг стану і забруднення атмосфери, води і ґрунту.

Важливу роль у справі моніторингу відіграє Мінекології, яке здійснює загальне керівництво державною системою екологічного моніторингу.

Міністерство охорони здоров'я через територіальні органи санітарноепідеміологічного нагляду організовує та здійснює соціально-гігієнічний моніторинг і прогнозування у цій сфері.

Моніторинг стану техногенних об'єктів і прогноз аварійності здійснюють Держтехнагляд, Держатомрегулювання, а також наглядові органи у складі центральних органів виконавчої влади, зокрема ДСНС.

Дуже важливим залишається моніторинг потенційно небезпечних об'єктів. Потенційно небезпечний об'єкт (ПНО) – це об'єкт, на якому можуть використовуватися або виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються небезпечні речовини, біологічні препарати, а також інші об'єкти, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії.

З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру місцеві органи виконавчої влади у відповідності до чинного законодавства повинні здійснювати комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів, зокрема на потенційно небезпечних об'єктах. До них відносять:

- створення об'єктових і локальних систем оповіщення працюючого персоналу і населення, яке мешкає поруч з потенційно небезпечними об'єктами;
- створення локальних систем раннього виявлення витоку небезпечних хімічних речовин;
- запровадження систем автоматичного контролю і сигналізації про ймовірність витоку небезпечних і шкідливих речовин, а також блокуючих пристроїв для аварійного відключення технологічного і енергетичного обладнання;
- підтримання у робочому стані і модернізація технологічного та іншого виробничого обладнання;
- створення запасів нейтралізуючих речовин;

- підсилення конструкцій ємностей і комунікацій з небезпечними хімічними речовинами або обладнання над ними спеціальних ізолюючих кожухів для захисту при пошкодженнях;
- виконання інженерно-технічних заходів і робіт з попередження розповсюдження агресивних речовин (обвалування, обладнання піддонів, створення резервних ємностей для зливу і т.п.);
- удосконалення технологічних процесів з метою забезпечення безаварійної експлуатації;
- обладнання і реконструкція наявних вентиляційних систем, аспірацій них, пило- і газозловлюючих установок;
- обладнання на об'єктах аварійних систем забезпечення електроенергією, водою, паливом, тощо;
- створення необхідного запасу ремонтних засобів, запірної арматури, обладнання, ПММ;
- максимально можливе зменшення запасів небезпечних хімічних речовин;
- переміщення за межі забудови міст і населених пунктів складів з хімічними, вибухо- та пожежонебезпечними речовинами;
- розроблення планів локалізації і ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС).



## ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, у представленій кваліфікаційній роботі проведено дослідження особливостей державного контролю (нагляду) в системі ветеринарної медицини, а також розроблено проектні рекомендації для його вдосконалення.

Отримані при проведенні дослідження основні результати, дозволяють зробити наступні висновки:

1. Населення будь-якої країни має бути забезпечене безпечною і якісною їжею, в тому чисті і тваринного походження. Зараз в світі спостерігаємо збільшення кількості хвороб, які є спільними для людини і тварин. Саме тому за дотриманням виробниками вимог щодо безпечності продуктів і має відповідати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль, який передбачає періодичну перевірку інспекторами дотримання виробниками цих вимог.

2. Говорячи про державний ветеринарно-санітарний нагляд і контроль, потрібно вказати, що його проведення регулюється рядом законодавчих актів, до яких відносять: такі закони України «Про ветеринарну медицину», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», інші закони, укази президента, постанови Верховної ради, профільного міністерства тощо.

3. Відділ державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області сприяє виконанню всіх вимог чинного законодавства в сфері безпечності харчів та ветеринарної медицини, здійснює нагляд за дотримання вимог в цій сфері та наглядає за діяльністю підпорядкованих територіальних

органів. В відділі державного контролю працює 2 особи (згідно штатного розпису має бути 5 працівників).

4. Аналізуючи діяльність відділу, отримані такі результати: щороку зростає кількість об'єктів, які обстежують працівники відділу, збільшується кількість виявлених недоліків в роботі об'єктів, а також складених приписів для їх усунення, накладених штрафних санкцій тощо. Проте порушники часто оскаржують рішення інспекторів, тому стягнути накладені штрафні санкції в повному обсязі складно.

5. При здійсненні державного нагляду відділом державного контролю проводяться планові і позапланові заходи. Причиною проведення планового заходу є недопущення порушень в сфері безпечності харчових продуктів організаціями. Такий захід передбачено в Плані здійснення державного нагляду і контролю в Тернопільській області. Причиною проведення позапланових заходів є заява від керівників організації або скарга на якість продукції чи з питань, що входять в сферу ветеринарної медицини.

Зроблені висновки із дослідження дозволяють запропонувати такі рекомендації:

1. При здійсненні аналітичної діяльності працівниками відділу державного контролю через велику кількість звітів відбувається дублювання документів, з'являються розбіжності і неточності в документах, для виявлення і виправлення яких потрібно багато часу і зусиль. Для усунення цієї проблеми пропонуємо впровадити прогресивну прозору систему єдиного реєстру, який об'єднає в собі основні напрями в проведенні інспекційних заходів. Впровадження системи дасть значний організаційний ефект (зменшення навантаження на інспекторів та зростання прозорості всієї системи звітності), соціальний ефект (створення більш комфортних умов праці для інспекторів), а також економічний ефект (можливість виконання всіх необхідних функцій меншою кількістю працівників).

2. Так як відділ державного контролю проводить аналітику роботи всіх відділів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, то для вдосконалення роботи щодо формування планів інспекційних заходів потрібно впровадити електронну подачу показників кількості поголів'я тварин, яку варто

організувати через сайт Держпродспоживслужби в Тернопільській області. Така робота дозволить покращити контроль даних про поголів'я тварин, отримати всім зацікавленим сторонам правдиву інформацію та гарантуватиме співставність періодів для порівняння і інформації про поголів'я тварин. Витрати на створення електронної подачі даних будуть невеликими, але система принесе суттєву користь всім зацікавленим сторонам.

3. Враховуючи, що нормативно правова база сфери ветеринарної медицини перебуває в процесі становлення, можемо спостерігати ряд невідповідностей між різними законами, що призводить до можливості недобросовісних виробників оскаржувати в судах дії інспекторів при проведенні нагляду (контролю). Внаслідок чого бюджет недоотримує значну суму коштів. Тому пропонуємо ввести в штат вузькопрофільного спеціаліста – юриста, який буде займатися лише юридичною підтримкою процесу підготовки до перевірок, включаючи представництво в судах та інших правових органах при розгляді адміністративних позовів і т.п. При помірних витратах, враховуючи важливість розумного підходу до юридичних проблем, які виникають під час розгляду справ, є можливість виправити ситуацію і сприяти поповненню бюджету і притягнути до відповідальності недобросовісних підприємців (виробників).

## БІБЛІОГРАФІЯ

1. Дідок Ю. Державний ветеринарно-санітарний контроль і нагляд: призначення, сутність, види. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. Одеса : Вид-во ОРІДУ НАДУ при Президентіві України, 2010. № 2 (42). С.36-39.
2. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25 червня 1992 р. № 2498-ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>
3. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Положення про Головне управління Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів в області, в місті Києві. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства (зараз Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства) № 209 від 12.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0604-17#Text>
5. Довгань В. Інспекційний ветеринарний контроль – один із методів державного управління в галузі ветеринарної медицини. Науковий вісник. 2008. Вип. 2. «Демократичне врядування». URL: [http://lvivacademy.com/vidavnitstvo\\_1/visnik2/fail/Dovgan.pdf](http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik2/fail/Dovgan.pdf)
6. Холод Ю. М., Шведа Н. М. Ветеринарно-санітарний контроль і нагляд в Україні. Актуальні задачі сучасних технологій : зб. тез доповідей міжнар. наук.-техн. конф. молодих учених та студентів, (Тернопіль, 25–26 листоп. 2020.). Тернопіль : ТНТУ, 2020. 212 с. С. 194.
7. Дідок Ю. Особливості об'єктно-суб'єктних відносин у сфері державного управління ветеринарною медициною. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010\\_02\(5\)/10dyvuvvm.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02(5)/10dyvuvvm.pdf)
8. Ветеринарний контроль. URL: <https://www.qdpro.com.ua/catalogue/17050000>

9. Довгань В. І. Теоретико-методичні аспекти ветеринарно-санітарного нагляду та контролю. Держава та регіони. 2012. №4 (40). С. 10-12. URL: [http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4\\_2012/2.pdf](http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2012/2.pdf)

10. Годяк А. І. Правові засади державного ветеринарно-санітарного контролю під час здійснення експортно-імпортних операцій. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 1. С. 115-124. URL: [https://www.lvduvs.edu.ua/documents\\_pdf/visnyky/nvsvy/01\\_2018/16.pdf](https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/01_2018/16.pdf)

11. Годяк А. І. Державний контроль і нагляд у галузі ветеринарної медицини. Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання. 2014. № 6. С. 171–173. URL: <http://www.pap.in.ua>.

12. Єрмоленко В.М. Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції / В.М. Єрмоленко // Аграрне право України : підручник / за заг. ред. В.М. Єрмоленка. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – С. 297–309

13. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин: Закон України від 18 травня 2017 р. № 2042- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 31. Ст. 343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>

14. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 771/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 19. Ст. 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>

15. Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною: Закон України від 07.04.2015 року №287-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 24, ст.171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19#Text>

16. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 року № 1645-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 29, ст. 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>

17. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 року № 877-V Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>

18. Костюк Ю.Б. Деякі аспекти правового регулювання ветеринарно-санітарного контролю в контексті змін у чинному законодавстві України. Науковий вісник публічного та приватного права. 2019. Випуск 4. Том 2. С. 87-92. URL: [http://www.nvppp.in.ua/vip/2019/4/tom\\_2/19.pdf](http://www.nvppp.in.ua/vip/2019/4/tom_2/19.pdf)

19. Постанова Кабінету Міністрів України № 960, від 24 жовтня 2018 року «Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-п>

20. Чабанова Ю. В. Організаційно-правові засади державного управління в галузі ветеринарної медицини України. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/15-CHABANOVA.pdf>

21. Час змін в питаннях здоров'я та благополуччя тварин. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news/chas-zmin-v-pitannya-zdorovya-ta-blagopoluchchya-tvarin>

22. Башинський В, Проф. Хаунхорст Е. Німецький досвід щодо управління та нагляду в області ветеринарної медицини - опції для організації системи безпеки та якості продуктів харчування в Україні. Проект «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)». Київ. 2016. 50 с.

23. Галайдюк Л. Ю. Адміністративно-правові аспекти здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2013. Вип. 182. Ч. 3. С. 160-169.

24. Єрмоленко В. М. Правове регулювання якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Аграрне право України : підручник. За заг. ред. В.М. Єрмоленка. Київ : Юрінком Інтер, 2010. С. 297–309.

25. Ветеринарний контроль на кордоні. URL: <https://lvivvet.gov.ua/solutions/vetcontrol/>

26. Санітарно-епідеміологічний контроль вантажів, що переміщуються через митний кордон. URL: <http://www.consumer-cv.gov.ua/sanitarno-epidemiologichnyj-kontrol-vantazhiv-shho-peremishhuyutsya-cherez-mytnyj-kordon/>

27. Богатко Н. М., Богатко Л. М., Салата В. З., Семанюк В. І., Сердюков Я. К., Щуревич Г. П. Ветеринарно-санітарний контроль безпечності та якості м'ясних продуктів. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки. 2017. Т. 19, № 73. С. 7-10. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmvbn\\_2017\\_19\\_73\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmvbn_2017_19_73_4).

28. Санітарний контроль у магазині. Як проходить контроль ДПСС у магазині? URL: <https://haccrapp.com.ua/%D1%81%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C/>

29. Міжнародна Конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.10.1982 р. URL: <http://www.singlewindow.org/docspravo/12/106?lang=ukr>

30. Офіційний сайт Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області/ URL: <https://dpss-te.gov.ua/>

31. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4.

32. Положення про Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

33. Положення «Про відділ державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області»

34. Звіти про роботу Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області за 2017-2019 роки

35. Звіти про роботу державних інспекторів ветеринарної медицини за 2017-2019 роки (форма 7-вет)

36. Звіти про ветеринарно-санітарний нагляд та контроль на бойнях, м'ясоптахопереробних підприємствах за 2017-2019 роки (форма 6-вет)

37. Звіт про ветеринарно-санітарний контроль і нагляд на забійно-санітарних пунктах господарств і подвірні та в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках за 2017-2019 роки (форма 5-вет)

38. Інформація щодо експорту сировини і живих тварин за 2017-2019 роки (форма 61-вет)

39. Документи з охорони праці Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

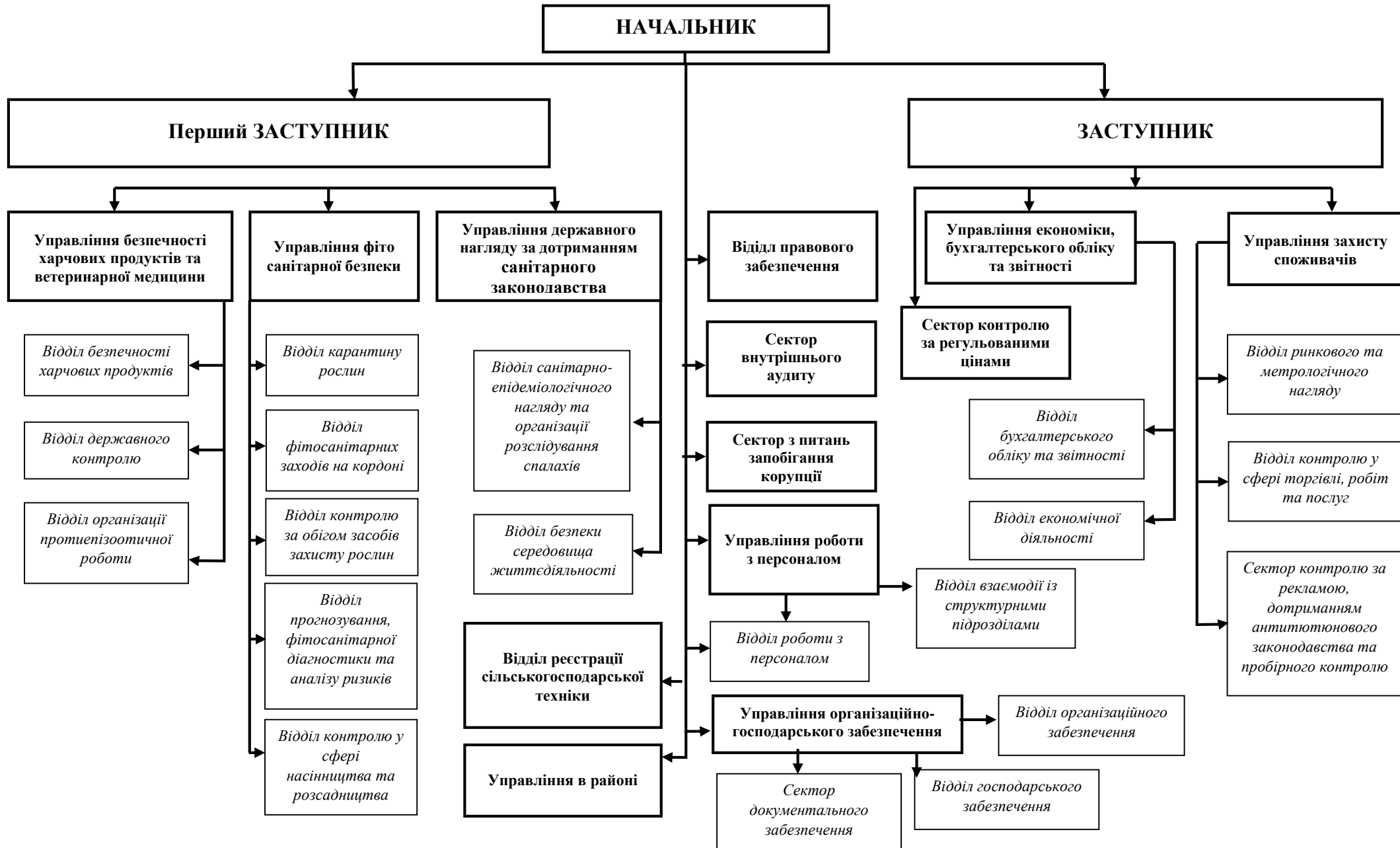
40. Реагування на надзвичайні ситуації: Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Бланк-Прес», 2014. 210 с.

41. Алгоритм дій керівника місцевого органу виконавчої влади (органу місцевого самоврядування) у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації підготовлені для використання керівниками районних ланок (ланок ОТГ) територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту: Методичні рекомендації. Тернопіль, 2019. 40 с.



## **ДОДАТКИ**

## ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ





**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ  
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**  
Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

---

**Н А К А З**

25.06.2018 року

Тернопіль

№

***Про проведення планової  
перевірки ТОВ «Тернопільський  
завод безалкогольних напоїв»***

На виконання ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», ст.39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» -

**НАКАЗУЮ:**

1. Утворити робочу групу в наступному складі :
  - Дністрян Олександр Степанович - начальник Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області;
  - Леськов Олександр Романович – начальник відділу безпечності харчових продуктів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області;
  - Холод Юрій Михайлович – головний спеціаліст відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
2. Робочій групі здійснити, в установленому порядку, планову перевірку ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв» ( юридична адреса: м.Тернопіль, вул. Федьковича, 7, код ЄДРПОУ 05506492; адреса потужності: м.Тернопіль, вул.Підгородня, 7) на предмет відповідності продукції ст.39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».
3. Робочій групі за результатами проведеної перевірки надати висновки та пропозиції керівництву Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
4. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

**Начальник**

**В.П. Хомінець**

## Додаток В

Проведення інспектування ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв» на предмет відповідності продукції ст.39 Вимоги до маркування харчових продуктів Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

**(ПОСВІДЧЕННЯ (НАПРАВЛЕННЯ))**

на проведення заходу

найменування органу державного нагляду (контролю), що здійснює захід;	Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області
найменування суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється захід;	ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв»
місцезнаходження суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу, щодо діяльності яких здійснюється захід;	юридична адреса : м.Тернопіль, вул. Федьковича, 7, код ЄДРПОУ 05506492; адреса потужності : м.Тернопіль, вул.Підгородня, 7
номер і дата наказу, на виконання якого здійснюється захід;	№ -П від 25.06.2018
перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні заходу, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові;	-Дністрян Олександр Степанович - начальник Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області; -Леськов Олександр Романович – начальник відділу безпеки харчових продуктів Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області; -Холод Юрій Михайлович – головний спеціаліст відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
дата початку та дата закінчення заходу;	25.06.2018— 27.06.2018
тип заходу (плановий або позаплановий);	плановий
вид заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд, інспектування тощо);	перевірка
підстави для здійснення заходу;	План здійснення державного нагляду і контролю в Тернопільській області
предмет здійснення заходу;	проведення інспектування ТОВ

	«Тернопільський завод безалкогольних напоїв» на предмет відповідності продукції ст.39 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів "
інформація про здійснення попереднього заходу (тип заходу і строк його здійснення).	Не проводився

Начальник  
Головного управління

В.П.Хомінець



**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ  
ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ  
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ  
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Микулинецька, 20, м. Тернопіль, 46008, тел./факс (0352) 52-10-10  
E-mail: [info@dpss-te.gov.ua](mailto:info@dpss-te.gov.ua), web: <https://www.dpss-te.gov.ua> Код ЄДРПОУ 40310895

**АКТ**

від \_\_\_\_\_  
(дата складення акта)

№ □□□□□□□□□□

**складений за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно додержання операторами ринку вимог законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин**

\_\_\_\_\_ (найменування юридичної особи (відокремленого підрозділу) або прізвище,

\_\_\_\_\_ ім'я, по батькові фізичної особи – підприємця)

код згідно з ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків □□□□□□□□□□, або серія (за наявності) та номер паспорта \*

\_\_\_\_\_ (місцезнаходження згідно з ЄДРПОУ (для юридичної особи), адреса зареєстрованого місця проживання (для фізичної особи –

\_\_\_\_\_ підприємця), номер телефону, телефаксу та адреса електронної пошти)

\*Для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний орган доходів і зборів та мають відмітку в паспорті.

Вид суб'єкта господарювання за класифікацією суб'єктів господарювання за звітний період (календарний рік):

- суб'єкт мікропідприємництва       суб'єкт середнього підприємництва  
 суб'єкт малого підприємництва       суб'єкт великого підприємництва

Ступінь ризику (станом на 01 листопада минулого року):

- дуже високий       низький  
 високий       незначний  
 середній       інше

Види об'єктів та/або види господарської діяльності (із зазначенням коду згідно з КВЕД), щодо яких проводиться захід



<input type="checkbox"/> проводився з □□.□□.□□□□ до □□.□□.□□□□ Акт перевірки № □□□□□□□□□□□□	<input type="checkbox"/> проводився з □□.□□.□□□□ до □□.□□.□□□□ Акт перевірки № □□□□□□□□□□□□
Припис щодо усунення порушень: <input type="checkbox"/> не видавався; <input type="checkbox"/> видавався; Його вимоги: <input type="checkbox"/> виконано; <input type="checkbox"/> не виконано	Припис щодо усунення порушень: <input type="checkbox"/> не видавався; <input type="checkbox"/> видавався; Його вимоги: <input type="checkbox"/> виконано; <input type="checkbox"/> не виконано

План коригувальних дій розроблено та впроваджено оператором ринку за результатами попередніх перевірок:  так;  ні.

Особи, що беруть участь у проведенні заходу державного контролю (інспектування):  
посадові особи компетентного органу та/або його територіальних органів (державні інспектори (державні ветеринарні інспектори))

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

оператор ринку (керівник суб'єкта господарювання) або уповноважена ним особа

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

інші особи

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Процес проведення заходу (його окремої дії) фіксувався

<input type="checkbox"/> оператором ринку (суб'єктом господарювання)	<input type="checkbox"/> засобами аудіотехніки	□□□□□□□□□□□□□□□□ (інвентарний/реєстраційний номер)
	<input type="checkbox"/> засобами відеотехніки	□□□□□□□□□□□□□□□□ (інвентарний/реєстраційний номер)
<input type="checkbox"/> посадовою особою компетентного органу та/або його територіального органу	<input type="checkbox"/> засобами аудіотехніки	□□□□□□□□□□□□□□□□ (інвентарний/реєстраційний номер)
	<input type="checkbox"/> засобами відеотехніки	□□□□□□□□□□□□□□□□ (інвентарний/реєстраційний номер)

(у разі незастосування засобів аудіо-, відеотехніки для фіксування процесу здійснення державного контролю (інспектування) зазначити причину)



Інформація про відбір зразків для проведення простих або лабораторних досліджень (випробувань)

Проводився відбір зразків	<input type="checkbox"/> ні <input type="checkbox"/> так
Проводилися прості або лабораторні дослідження (випробування)	<input type="checkbox"/> ні <input type="checkbox"/> так

### Додаткові пояснення

(пояснення щодо відбору зразків із зазначенням мети, дати та номера акта відбору;

виду та результатів простих або лабораторних досліджень (випробувань))

### ПЕРЕЛІК

питань щодо проведення заходу державного контролю (інспектування)

№ з/п	Питання щодо дотримання операторами ринку вимог законодавства	Відповіді на питання				Нормативне обґрунтування
		так	ні	НВ	НП	
1	2	3	4	5	6	7
<b>1. Загальні вимоги до операторів ринку</b>						
1.1	Потужність має актуальний експлуатаційний дозвіл					Частини перша, дев'ятнадцята статті 23 ЗУ № 771
1.2	Потужність має державну реєстрацію					Частина перша статті 25 ЗУ № 771

1	2	3	4	5	6	7
1.3	Повідомлення про зміни у своїй діяльності, що зумовлюють необхідність внесення змін до відомостей державного реєстру потужностей операторів ринку, а також про припинення використання потужності надсилались територіальному органу протягом 10 робочих днів					Частина восьма статті 25 ЗУ № 771
1.4	Попередньо виявлені невідповідності усунуто оператором ринку шляхом корекцій та коригувальних дій					Пункт 2 частини першої статті 16 ЗУ 2042
1.5	Систему простежуваності забезпечено					Стаття 22 ЗУ № 771

1	2	3	4	5	6	7
1.6	Оператор ринку здійснює обіг харчових продуктів, отриманих з потужностей, що пройшли державну реєстрацію або отримали експлуатаційний дозвіл, та/або використовує такі харчові продукти у виробництві інших харчових продуктів					Частина 8 статті 20 ЗУ № 771
1.7	Оператор ринку використовує харчові добавки, ароматизатори, допоміжні матеріали для переробки та матеріали, що контактують з харчовими продуктами, зареєстровані відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»					Частина четверта статті 32 ЗУ № 771
1.8	Вимоги до обігу об'єктів санітарних заходів дотримуються					Частини перша, друга статті 37 ЗУ № 771
1.9	Оператор ринку повідомляє компетентний орган про всі випадки вилучення/відкликання ним з обігу потенційно небезпечних харчових продуктів					Підпункт 3 частини другої статті 20 ЗУ № 771
1.10	Потужності з виробництва харчових продуктів, призначених для експорту з України відповідає вимогам країни призначення					Частина друга статті 26 ЗУ № 771
<b>2. Загальні вимоги до операторів ринку, які здійснюють первинне виробництво</b>						
2.1	Оператор ринку здійснює заходи з управління небезпечними факторами, характерними для харчових продуктів, та способами поводження з ними під час здійснення первинного виробництва, перевезення, зберігання та іншого поводження з первинною продукцією в місці її виробництва та перевезення живих тварин, а також для захисту здоров'я людей					Пункт 1 частини першої статті 40 ЗУ № 771
2.2	Оператор ринку здійснює заходи із забезпечення здорового стану рослин та тварин, які мають вплив на здоров'я людини, включаючи виконання планів державного моніторингу та контролю зоонозів та їх збудників					Пункт 2 частини першої статті 40 ЗУ № 771
2.3	Потужності для виробництва та/або обігу первинної продукції та супутніх дій, включаючи потужності для зберігання та приготування кормів, підтримуються у чистоті шляхом чищення, миття та дезінфекції					Пункт 1 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.4	Обладнання, інвентар і транспортні засоби підтримуються у чистоті шляхом чищення, миття та дезінфекції					Пункт 2 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.5	Належний рівень чистоти тварин, які підлягають					Пункт 3

1	2	3	4	5	6	7
	забою, та за потреби тварин, які використовуються для виробництва харчових продуктів, забезпечено					частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.6	На потужностях використовується вода питна або вода чиста для запобігання забрудненню					Пункт 4 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.7	До виробництва та/або здійснення обігу харчових продуктів допускається персонал, стан здоров'я якого не становить загрози безпечності харчових продуктів та який пройшов обов'язковий медичний огляд і навчання (підготовку), що має бути документально підтверджено					Пункт 5 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.8	Здійснюються ефективні заходи щодо боротьби зі шкідниками					Пункт 6 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.9	Відходи і небезпечні речовини зберігаються та вивозяться (направляються) у максимально безпечний спосіб					Пункт 7 частини другої статті 40 ЗУ № 771, пункт 1 частини першої статті 20 ЗУ 287
2.10	Компетентний орган повідомляється про підозрілі спалахи хвороб, пов'язані з появою нових тварин					Пункт 8 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.11	Результати досліджень (випробувань) зразків використовуються для вдосконалення управління небезпечними факторами					Пункт 9 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.12	Ветеринарні препарати та кормові добавки використовуються відповідно до вимог законодавства					Пункт 10 частини другої статті 40 ЗУ № 771
2.13	Здійснюють дії, визначені законодавством, та використовують засоби захисту рослин відповідно до вимог законодавства					Частина третя статті 40 ЗУ № 771
2.14	Оператор ринку запровадив усі необхідні коригувальні дії в разі отримання інформації про невідповідності потужностей вимогам законодавства, виявлені під час здійснення державного контролю					Частина четверта статті 40 ЗУ № 771
2.15	Записи про заходи, що вживаються для					Пункт 1

1	2	3	4	5	6	7
	управління небезпечними факторами, наявні, ведуться та зберігаються протягом трьох місяців після закінчення кінцевої дати продажу харчового продукту, нанесеної на маркуванні					частини п'ятої статті 40 ЗУ № 771
2.16	Інформація щодо загальних вимог до операторів ринку, які здійснюють первинне виробництво та ведення записів щодо забезпечення безпечності харчових продуктів, надається на запит компетентного органу або операторів ринку, які отримують первинну продукцію					Пункт 2 частини п'ятої статті 40 ЗУ № 771
2.17	Записи щодо виду та походження кормів наявні та ведуться					Пункт 1 частини шостої статті 40 ЗУ № 771
2.18	Записи щодо ветеринарних препаратів для тварин, дати їх застосування, часу очікування, після якого дозволяється використання тварини та/або харчових продуктів тваринного походження, наявні та ведуться					Пункт 2 частини шостої статті 40 ЗУ № 771
2.19	Записи щодо наявності хвороб тварин, які можуть вплинути на безпечність харчових продуктів, наявні та ведуться					Пункт 3 частини шостої статті 40 ЗУ № 771
2.20	Записи щодо результатів досліджень (випробувань) зразків, отриманих від тварин, або інших зразків, відібраних із діагностичною метою, наявні та ведуться					Пункт 4 частини шостої статті 40 ЗУ № 771
2.21	Записи щодо даних стосовно проведення перевірок тварин та/або харчових продуктів наявні та ведуться					Пункт 5 частини шостої статті 40 ЗУ № 771
2.22	Записи щодо використання засобів захисту рослин наявні та ведуться					Пункт 1 частини сьомої статті 40 ЗУ № 771
2.23	Записи щодо наявності шкідливих організмів чи хвороб, що можуть вплинути на безпечність харчових продуктів рослинного походження, наявні та ведуться					Пункт 2 частини сьомої статті 40 ЗУ № 771
2.24	Записи щодо результатів відповідних досліджень (випробувань) зразків рослин або інших зразків наявні та ведуться					Пункт 3 частини сьомої статті 40 ЗУ № 771
2.25	Вимоги щодо виробництва сирого молока та/або молозива, стану здоров'я тварин та використання ветеринарних препаратів дотримуються					Частина перша статті 40 ЗУ № 2042
2.26	Процедури періодичної перевірки сирого молока					Частина четверта

1	2	3	4	5	6	7
	для визначення рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин розроблено та впроваджено					статті 40 ЗУ № 2042
<b>3. Гігієнічні вимоги до потужностей, на яких здійснюється виробництво та/або обіг харчових продуктів</b>						
3.1	Потужність підтримується в чистому та робочому стані					Пункт 1 частини першої статті 41 ЗУ № 771
3.2	Потужність спланована, сконструйована та розміщена так, що забезпечуються її належне утримання, чищення та/або дезінфекція, запобігання або мінімізація будь-якого забруднення, а також здійснення заходів, необхідних для забезпечення гігієнічних вимог, у тому числі заходів із боротьби зі шкідниками, запобігання накопиченню бруду, контакту з токсичними речовинами та матеріалами, забрудненню харчових продуктів, підтримання необхідних температурних режимів					Пункт 2 частини першої статті 41 ЗУ № 771
3.3	Потужність має належну природну або механічну вентиляцію. Система вентиляції сконструйована так, що механічний потік повітря із забрудненої зони не потрапляє до чистої зони; безперешкодний доступ до фільтрів та інших частин, які необхідно чистити або замінювати, забезпечено					Пункт 3 частини першої статті 41 ЗУ № 771
3.4	Потужність забезпечена належним природним та/або штучним освітленням, необхідним для виробництва та/або зберігання харчових продуктів					Пункт 4 частини першої статті 41 ЗУ № 771
3.5	Підлога має достатню дренажну систему, конструкція якої запобігає ризику забруднення. У разі відкритих та/або частково відкритих дренажних каналах рух відходів здійснюється з чистої до забрудненої зони					Пункт 5 частини першої статті 41 ЗУ № 771
<b>4. Гігієнічні вимоги до приміщень, де обробляються або переробляються харчові продукти</b>						
4.1	Для стін та підлоги приміщень використовуються непроникаючі, непоглинаючі, нетоксичні та придатні до миття матеріали або інші матеріали, які забезпечують можливість дотримання належного рівня гігієнічних вимог до харчових продуктів, включаючи захист від забруднення, під час операцій із харчовими продуктами та між такими операціями. Примітка. У разі якщо харчові продукти					Пункт 1 частини першої, частина друга статті 42 ЗУ № 771

1	2	3	4	5	6	7
	знаходяться в приміщеннях для набуття ними притаманних їм традиційних характеристик (для традиційних харчових продуктів), стіни та підлога таких приміщень можуть не відповідати вимогам щодо властивостей матеріалів, з яких вони мають бути зроблені (непроникнення та непоглинання)					
4.2	<p>Стеля (або, якщо її немає, внутрішня поверхня даху) та верхні кріплення побудовано так, щоб запобігати накопиченню бруду, утворенню небажаної плісняви і відпаданню часток конструкції, зменшенню конденсату.</p> <p>Висота стелі є належною для здійснення операцій. Поверхня стелі гладка.</p> <p>Примітка. У разі якщо харчові продукти знаходяться в приміщеннях для набуття ними притаманних їм традиційних характеристик (для традиційних харчових продуктів), стелі таких приміщень можуть не відповідати вимогам щодо властивостей матеріалів, з яких вони мають бути зроблені (непроникнення та непоглинання)</p>					Пункт 2 частини першої, частина друга статті 42 ЗУ № 771
4.3	Вікна та інші отвори побудовано так, щоб запобігати накопиченню бруду. Вікна, що відкриваються назовні, у разі потреби обладнано сіткою від комах, що легко знімається для чищення. Вікна, відкривання яких може призвести до забруднення, під час виробництва зачинені					Пункт 3 частини першої статті 42 ЗУ № 771
4.4	Поверхня дверей гладка та зроблена з непоглинаючих вологу матеріалів. Двері легко чистяться та у разі потреби дезінфікуються					Пункт 4 частини першої статті 42 ЗУ № 771
4.5	Усі поверхні (включно з поверхнею обладнання), що контактують з харчовими продуктами, утримуються у непошкодженому стані, легко чистяться, у разі потреби дезінфікуються, зроблені з гладких, нержавіючих, нетоксичних, придатних до миття матеріалів					Пункт 5 частини першої статті 42 ЗУ № 771
4.6	Залежно від типу, розміру та виду діяльності на потужності наявні приміщення для чищення, дезінфекції і зберігання робочих інструментів та обладнання, які виготовлені з нержавіючих матеріалів, легко чистяться, забезпечені гарячою та холодною водою					Пункт 6 частини першої статті 42 ЗУ № 771
<b>5. Гігієнічні вимоги до рухомих та/або тимчасових потужностей</b>						

1	2	3	4	5	6	7
<b>(палатки, кіоски, прилавки, рухомі транспортні засоби для торгівлі)</b>						
5.1	Потужність утримується в чистоті та належному стані					Пункт 1 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.2	Захист від будь-якого ризику забруднення, зокрема від шкідників та гризунів, забезпечено					Пункт 2 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.3	Потужність обладнано засобами для підтримання належної особистої гігієни					Пункт 3 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.4	Поверхні (включаючи поверхню обладнань), що контактують з харчовими продуктами, утримуються у непошкодженому стані, легко чистяться та дезінфікуються, зроблені з гладких, нержавіючих, нетоксичних, придатних до миття матеріалів					Пункт 4 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.5	Потужність забезпечено гарячою та/або холодною питною водою у необхідній кількості					Пункт 5 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.6	Належні засоби для гігієнічного зберігання небезпечних та/або неїстівних речовин та відходів (рідких або твердих), а також засоби для їх зберігання та подальшого поводження та/або відповідний договір щодо їх утилізації (знищення) наявні					Пункт 6 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.7	Належні засоби для підтримання температури, необхідної для зберігання харчових продуктів, та її контролю наявні					Пункт 7 частини першої статті 43 ЗУ № 771
5.8	Забезпечено розміщення харчових продуктів у такий спосіб, щоб максимально знизити ризик їх забруднення					Пункт 8 частини першої статті 43 ЗУ № 771
<b>6. Гігієнічні вимоги до транспортних засобів</b>						
6.1	Транспортні засоби та/або контейнери, що використовуються для перевезення харчових продуктів, чисті, утримуються у належному стані, що забезпечує захист харчових продуктів від забруднення, та мають таку конструкцію, що забезпечує результативне чищення та/або дезінфекцію					Пункт 1 частини першої статті 44 ЗУ № 771
6.2	Транспортні засоби та/або контейнери не використовуються для перевезення нехарчових					Пункт 2 частини першої

1	2	3	4	5	6	7
	продуктів, якщо це може призвести до забруднення харчового продукту, для перевезення якого вони можуть потім застосовуватися					статті 44 ЗУ № 771
6.3	У разі одночасного використання транспортних засобів та/або контейнерів для перевезення харчових та нехарчових продуктів або у разі одночасного перевезення різних харчових продуктів забезпечено таке розділення продуктів, що унеможлиблює їх забруднення					Пункт 3 частини першої статті 44 ЗУ № 771
6.4	Для уникнення ризику забруднення забезпечено результативне очищення зазначених транспортних засобів та/або контейнерів перед кожним наступним завантаженням					Пункт 3 частини першої статті 44 ЗУ № 771
6.5	Перевезення рідких, гранульованих, порошкових харчових продуктів здійснюється в ємностях та/або контейнерах/танкерах, передбачених для перевезення тільки харчових продуктів					Пункт 4 частини першої статті 44 ЗУ № 771
6.6	Ємності та/або контейнери/танкери, які використовуються для перевезення рідких, гранульованих, порошкових харчових продуктів, чітко промарковані державною мовою, що вказує на їх використання виключно для перевезення харчових продуктів, або мають маркування "тільки для харчових продуктів"					Пункт 4 частини першої статті 44 ЗУ № 771
6.7	Харчові продукти розміщуються у транспортних засобах та/або контейнерах у такий спосіб, щоб мінімізувати ризик їх забруднення					Пункт 5 частини першої статті 44 ЗУ № 771

**7. Гігієнічні вимоги до обладнання та інвентарю, з якими контактують харчові продукти**

7.1	Обладнання та інвентар чисті та у разі потреби продезінфіковані. Чищення та дезінфекція здійснюються у такий спосіб, щоб забезпечити захист від появи ризику забруднення					Пункт 1 частини першої статті 45 ЗУ № 771
7.2	Обладнання та інвентар виготовлені з матеріалів та утримуються у належному стані та умовах, що зменшують ризик забруднення та дають змогу проводити їх чищення та дезінфекцію (крім тари та упаковки, що не повертається оператору ринку)					Пункт 2 частини першої статті 45 ЗУ № 771
7.3	Обладнання та інвентар розміщено у такий спосіб, що дозволяє чищення обладнання та навколишньої території					Пункт 3 частини першої статті 45 ЗУ № 771



1	2	3	4	5	6	7
7.4	Обладнання калібровано відповідно до законодавства					Частина друга статті 45 ЗУ № 771
7.5	У разі використання хімічних засобів з метою запобігання корозії обладнання та контейнерів такі засоби використовуються відповідно до належної виробничої практики					Частина третя статті 45 ЗУ № 771
<b>8. Гігієнічні вимоги під час поводження з харчовими відходами (неїстівні субпродукти та інші залишки)</b>						
8.1	Харчові відходи з приміщення, де є харчові продукти, видаляються якнайшвидше					Пункт 1 частини першої статті 46 ЗУ № 771
8.2	Харчові відходи розміщуються у закритих контейнерах, сконструйованих так, щоб забезпечити максимальний рівень захисту та їх дезінфекцію					Пункт 2 частини першої статті 46 ЗУ № 771
8.3	Відповідних положень законодавства щодо зберігання і утилізації (знищення) харчових та інших відходів дотримано та/або договори щодо їх утилізації (знищення) наявні					Пункт 3 частини першої статті 46 ЗУ № 771
8.4	Харчові відходи знищуються відповідно до законодавства					Частина друга статті 46 ЗУ № 771
8.5	Неякісна та небезпечна продукція вилучається з обігу					Статті 4, 5 ЗУ № 1393
<b>9. Гігієнічні вимоги щодо постачання води</b>						
9.1	Постачання води питної на потужностях у кількості, що відповідає розміру та типу потужності, забезпечено					Пункт 1 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.2	Вода чиста може використовуватися під час обробки продуктів рибальства з незміненою цілісністю, а також для зовнішнього миття					Пункт 2 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.3	Вода морська чиста може використовуватися для обробки живих двостулкових молюсків, голкошкірих, оболонкових і морських червоногих					Пункт 2 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.4	Циркуляція води непитної, що використовується у системах пожежогасіння, виробництва пари, заморожування та для інших цілей, здійснюється окремою чітко ідентифікованою водогінною мережею					Пункт 3 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.5	Будь-яке з'єднання води непитної з водогоном, через який відбувається циркуляція води питної, відсутнє (заборонене)					Пункт 3 частини першої статті 47

1	2	3	4	5	6	7
						ЗУ № 771
9.6	Вода, що використовується у виробництві харчових продуктів (у технологічному процесі та/або є інгредієнтом), відповідає вимогам, установленим до води питної					Пункт 4 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.7	Лід, який контактує з харчовими продуктами і може спричинити забруднення харчових продуктів, виготовлено з води питної або, якщо він використовується для охолодження продуктів рибальства, щодо яких не змінюється цілісність, – з води чистої					Пункт 5 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.8	Лід виготовляється, утримується і зберігається в умовах, які захищають його від забруднення					Пункт 5 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.9	Пара, яка прямо контактує з харчовими продуктами, не містить жодних речовин, що є небезпечними для здоров'я людини або можуть спричинити забруднення харчових продуктів					Пункт 6 частини першої статті 47 ЗУ № 771
9.10	У разі термічної обробки харчових продуктів у герметичних ємностях забезпечено умови, за яких вода, що використовується для охолодження цих ємностей, не є джерелом забруднення цих продуктів					Пункт 7 частини першої статті 47 ЗУ № 771
<b>10. Вимоги до гігієни персоналу потужностей, який працює у зоні поводження з харчовими продуктами</b>						
10.1	На потужності допускається персонал, який не має протипоказань щодо поводження з харчовими продуктами та пройшов у цього оператора ринку навчання з питань гігієни персоналу, що підтверджено відповідними записами оператора ринку					Пункт 1 частини першої статті 48 ЗУ № 771
10.2	Персонал потужностей періодично проходить навчання щодо гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів у цього оператора ринку					Пункт 2 частини першої статті 48 ЗУ № 771
<b>11. Гігієнічні вимоги до харчових продуктів</b>						
11.1	Прийняття об'єктів санітарних заходів (крім живих тварин), що використовуються для виробництва харчових продуктів, після переробки яких отриманий харчовий продукт є непридатним для споживання людиною, не здійснюється (заборонено)					Пункт 1 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.2	Первинна продукція та всі інгредієнти, які зберігаються на потужностях, утримуються в умовах, що запобігають їх псуванню та забезпечують захист від забруднення					Пункт 2 частини першої статті 49 ЗУ № 771

1	2	3	4	5	6	7
11.3	Харчові продукти захищено від будь-якого забруднення на всіх стадіях виробництва, переробки та/або обігу					Пункт 3 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.4	Ведеться результативна боротьба зі шкідниками та гризунами					Пункт 4 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.5	Температурний режим харчових продуктів, який унеможливорює розмноження мікроорганізмів, формування токсинів, дотримується протягом усього технологічного процесу. Примітка. Виняток щодо дотримання температурного режиму, який унеможливорює розмноження мікроорганізмів, формування токсинів, можливий протягом обмеженого періоду часу у процесі підготовки харчового продукту до перевезення, зберігання, продажу, сервірування харчових продуктів за умови, якщо це не спричиняє ризик здоров'ю споживачів					Пункт 5 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.6	Потужності з виробництва, обробки, транспортування, зберігання, первинного пакування перероблених харчових продуктів мають належні приміщення для окремого зберігання перероблених харчових продуктів та неперероблених, у тому числі морозильні камери достатнього розміру					Пункт 6 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.7	Харчові продукти, що зберігаються або пропонуються до споживання за низьких температур, якнайшвидше охолоджуються після стадії термічної обробки або останньої стадії виробництва до температури, яка не спричинить ризик здоров'ю споживачів					Пункт 7 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.8	Розморожування харчових продуктів здійснюється у такий спосіб, щоб мінімізувати ризик розмноження патогенних мікроорганізмів або формування токсинів у харчових продуктах					Пункт 8 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.9	Під час розморожування харчові продукти утримуються при температурі, яка не спричиняє ризик здоров'ю споживача					Пункт 8 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.10	Рідина, яка виникає внаслідок розморожування харчових продуктів та може спричинити ризик здоров'ю, зливається у безпечний спосіб					Пункт 8 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.11	Після розморожування харчові продукти утримуються у спосіб, що мінімізує ризик					Пункт 8 частини першої

1	2	3	4	5	6	7
	розмноження патогенних мікроорганізмів або формування токсинів					статті 49 ЗУ № 771
11.12	Небезпечні та/або неістівні речовини, включаючи корми для тварин, чітко маркуються та зберігаються в окремих контейнерах					Пункт 9 частини першої статті 49 ЗУ № 771
11.13	Гігієнічних вимог до виробництва та обігу рибних продуктів, у тому числі до їх розвантаження, зберігання, транспортування та реалізації дотримано					Частина перша статті 39 ЗУ № 2042
<b>12. Гігієнічні вимоги до пакування та маркування харчових продуктів, включаючи первинне пакування</b>						
12.1	Матеріали, які використовуються для пакування, включаючи первинне пакування, не є джерелом забруднення					Пункт 1 частини першої статті 50 ЗУ № 771
12.2	Матеріали для первинного пакування зберігаються у спосіб, який унеможлиблює їх забруднення					Пункт 2 частини першої статті 50 ЗУ № 771
12.3	Пакування, включаючи первинне пакування, здійснюється у спосіб, що унеможлиблює забруднення продуктів та цілісність упаковки					Пункт 3 частини першої статті 50 ЗУ № 771
12.4	Матеріали для пакування (включно із первинним пакуванням), що використовуються повторно, легко чистяться і за потреби дезінфікуються					Частина друга статті 50 ЗУ № 771
12.5	Інформація про харчові продукти не приписує їм властивостей, що сприяють запобіганню чи лікуванню захворювань, за винятком випадків, передбачених законодавством					Частина третя статті 4 ЗУ № 2639
12.6	Інформація про харчовий продукт наявна і точна					Частина перша статті 5 ЗУ 2639
12.7	Обіг харчових продуктів, щодо яких оператори ринку харчових продуктів мають інформацію про невідповідність законодавству, не здійснюється					Частина друга статті 5 ЗУ № 2639
12.8	Інформація про харчовий продукт не вводить споживача в оману					Частина четверта статті 4, частина третя статті 5 ЗУ № 2639
12.9	Дотримання вимог законодавства щодо надання інформації про харчові продукти забезпечено та перевіряється					Частина четверта статті 5 ЗУ 2639
12.10	Інформація про нефасовані харчові продукти, призначені для кінцевого споживача або для					Частина п'ята статті 5

1	2	3	4	5	6	7
	постачання закладам громадського харчування, передається операторам ринку харчових продуктів, які їх отримують					ЗУ № 2639
12.11	Обов'язкову інформацію про харчові продукти оператором ринку в межах його діяльності надано					Частина шоста статті 5, статті 6, 9 ЗУ № 2639
12.12	Інформацію про фасовані харчові продукти на зовнішній упаковці (контейнері), у якій ці харчові продукти перебувають в обігу, зазначено					Частина сьома статті 5 ЗУ № 2639
12.13	Під час постачання харчових продуктів, не призначених для кінцевого споживача або закладів громадського харчування, оператори ринку надають інформацію, необхідну для виконання вимог Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»					Частина восьма статті 5 ЗУ № 2639
12.14	Вимог до розміщення та представлення обов'язкової інформації про харчові продукти дотримано					Стаття 8 ЗУ № 2639
12.15	Вимоги до інформації про харчові продукти, продаж яких здійснюється дистанційно, у тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку, виконуються					Стаття 9 ЗУ № 2639
12.16	Інформація про харчові продукти надається державною мовою					Стаття 10 ЗУ № 2639
12.17	Назва харчового продукту надає споживачу коректну інформацію					Стаття 11 ЗУ № 2639
12.18	Перелік інгредієнтів містить усі інгредієнти харчового продукту в порядку зменшення їх маси станом на момент їх використання у процесі виробництва харчового продукту					Статті 12–14 ЗУ № 2639
12.19	Інформацію про речовини або продукти, що спричиняють алергічні реакції або непереносимість, надано					Стаття 15 ЗУ № 2639
12.20	Кількісне зазначення інгредієнтів або категорій інгредієнтів харчового продукту надано					Статті 16, 17 ЗУ № 2639
12.21	Мінімальний термін придатності, дату "вжити до..." та дату замороження харчового продукту зазначено, вимоги щодо них дотримано					Стаття 18 ЗУ № 2639
12.22	Умови зберігання або умови використання харчового продукту зазначено					Стаття 19 ЗУ № 2639
12.23	Країну походження або місця походження харчового продукту у передбачених законодавством випадках зазначено					Стаття 20 ЗУ № 2639
12.24	Інструкції із використання або приготування					Стаття 21

1	2	3	4	5	6	7
	харчового продукту містять необхідну інформацію для використання споживачем харчового продукту за призначенням					ЗУ № 2639
12.25	Фактичний вміст спирту в напоях із вмістом спирту етилового понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць, крім продукції, що класифікується за кодом 2204 згідно з УКТ ЗЕД, зазначено					Стаття 22 ЗУ № 2639
12.26	Інформація про поживну та енергетичну цінність харчового продукту включає обов'язкову інформацію					Статті 23–27 ЗУ № 2639
12.27	Вимог до нанесення та видалення позначки придатності, ідентифікаційної позначки та порядок їх нанесення дотримано					Стаття 32 ЗУ № 2042
<b>13. Гігієнічні вимоги під час термічної обробки (для харчових продуктів, які вводяться в обіг у герметичних упаковках (контейнерах))</b>						
13.1	Будь-який процес термічної обробки, що використовується для переробки необробленого харчового продукту або для подальшої переробки обробленого харчового продукту, включає нагрівання кожної частини харчового продукту, що обробляється, до визначеної температури протягом визначеного періоду часу					Пункт 1 частини другої статті 51 ЗУ № 771
13.2	Будь-який процес термічної обробки, що використовується для переробки необробленого харчового продукту або для подальшої переробки обробленого харчового продукту, запобігає забрудненню харчового продукту під час переробки					Пункт 2 частини другої статті 51 ЗУ № 771
13.3	Оператор ринку забезпечує відповідність процесів термічної обробки визначеним результатам шляхом регулярних перевірок встановлених основних параметрів (температура, тиск, цілісність пакування, мікробіологічні показники)					Частина третя статті 51 ЗУ № 771
<b>14. Вимоги до операторів ринку, які реалізують харчові продукти</b>						
14.1	Вимог до реалізації хліба та хлібобулочних виробів дотримано					Частина 1 розділу II наказу № 185
14.2	Вимог до кондитерських виробів і меду дотримано					Частина 2 розділу II наказу № 185
14.3	Вимог до круп, макаронних виробів, борошна, крохмалю, цукру та кухонної солі дотримано					Частина 3 розділу II наказу № 185
14.4	Вимог до риби та рибопродукції дотримано					Частина 6 розділу II наказу № 185

1	2	3	4	5	6	7
14.5	Вимог до безалкогольних та слабоалкогольних напоїв дотримано					Частина 7 розділу II наказу № 185
<b>15. Вимоги до забою тварин</b>						
15.1	Проводиться забій тварин, які супроводжуються ветеринарним документом, що засвідчує здоров'я тварин					Частина перша статті 34 ЗУ № 771
15.2	Проводиться забій лише ідентифікованих та зареєстрованих тварин					Абзац 8 частини 1 статті 5 ЗУ 1445
<b>16. Обіг харчових продуктів на агропродовольчих ринках</b>						
16.1	Цілі туші або частини туш парнокопитних та інших копитних тварин, туші свійської птиці, кроликів та малих диких тварин, риба, мед, яйця, молоко необроблене, сир домашнього виробництва та продукти рослинного походження продаються на агропродовольчому ринку за умови підтвердження їхньої придатності за результатами випробувань (досліджень) акредитованої лабораторії, що знаходиться на агропродовольчому ринку, державним інспектором, який працює на цьому самому ринку. Примітка. Не підлягають зазначеним випробуванням харчові продукти недомашнього виробництва, які супроводжуються документами, що забезпечують простежуваність продукції					Пункт 1 статті 36 ЗУ № 771
16.2	Акредитована лабораторія на агропродовольчому ринку наявна					Пункт 5 статті 36 ЗУ № 771
<b>17. Вимоги до операторів ринку, що переробляють сире молоко</b>						
17.1	Оператор ринку розробив та впровадив процедури періодичної перевірки сирого молока для визначення рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин. Якщо за результатами такої перевірки виявляється невідповідність, оператор ринку негайно повідомляє про це компетентний орган					Частина сьома статті 40 ЗУ № 2042
<b>18. Вимоги до запровадження процедур, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках</b>						
18.1	Постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках,					Частина перша статті 21 ЗУ 771

1	2	3	4	5	6	7
	розроблено					

Примітка. Пояснення до позначень, використаних у цьому Акті перевірки:

"Так" – позитивна відповідь на поставлене питання;

"Ні" – негативна відповідь на поставлене питання;

"НВ" – не вимагається від зазначеного (конкретного) об'єкта контролю;

"НП" – не перевірялося на зазначеному об'єкті контролю.

### ПЕРЕЛІК

нормативно-правових актів,  
відповідно до яких складено перелік питань щодо  
проведення заходу державного контролю (інспектування)

№ з/п	Нормативно-правовий акт або нормативний документ		Дата і номер державної реєстрації нормативно-правового акта у Мін'юсті	Позначення
	найменування	дата і номер		
1	2	3	4	5
<b>1. Закони України</b>				
1	Закон України "Про основні принципи та вимоги щодо безпечності та якості харчових продуктів"	23 грудня 1997 року № 771		ЗУ № 771



1	2	3	4	5
2	Закон України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції"	14 січня 2000 року № 1393		ЗУ № 1393
3	Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"	18 травня 2017 року № 2042-VIII		ЗУ № 2042
4	Закон України "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною"	07 квітня 2015 року № 287-VIII		ЗУ № 287
5	Закон України "Про ідентифікацію та реєстрацію тварин"	04 червня 2009 року № 1445-VI		ЗУ № 1445
6	Закон України "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів"	06 грудня 2018 року № 2639-VIII		ЗУ № 2639
<b>2. Накази</b>				
1	Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами, затверджені наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України	11 липня 2003 року № 185	23 липня 2003 року за № 628/7949	Наказ № 185

## ОПИС

виявлених порушень вимог законодавства

За результатами проведення заходу державного нагляду (контролю) встановлено:

 відсутність порушень вимог законодавства; наявність порушень вимог законодавства.

№ з/п	Вимоги законодавства, які було порушено, із зазначенням відповідних статей (частин, пунктів, абзаців тощо)	Опис фактичних обставин та відповідних доказів (письмових, речових, електронних або інших), що підтверджують наявність порушення вимог законодавства

## ПЕРЕЛІК

питань для операторів ринку щодо здійснення

контролю за діями (бездіяльністю) посадових осіб  
компетентного органу та/або його територіального органу

№ з/п	Питання щодо здійснення контролю	Відповіді на питання			Законодавство України про контроль
		так	ні	дотримання вимог законодавства не є обов'язковим для посадових осіб	
1	2	3	4	5	6
1	Посвідчення (направлення) на проведення заходу державного контролю та службове посвідчення, що посвідчує посадову особу органу державного контролю, пред'явлено				Пункт 5 частини першої статті 10, підпункт "б" пункту 4, пункт 2 частини першої статті 15 ЗУ № 2042
2	Копію посвідчення (направлення) на проведення заходу державного контролю надано				Пункт 5 частини першої статті 10, підпункт "б" пункту 4 частини першої статті 15 ЗУ № 2042
3	Перед початком проведення заходу державного контролю посадовими особами органу державного контролю внесено запис про проведення такого заходу до відповідного журналу оператора ринку (у разі його наявності)				Частина дванадцята статті 4 ЗУ № 877, пункт 10 частини першої статті 5 ЗУ № 2042
4	Під час проведення позапланового заходу державного контролю розглядалися лише ті питання, які стали підставою для його проведення і зазначені у направленні (посвідченні) на проведення такого заходу				Частина перша статті 6 ЗУ № 877

Пояснення, зауваження або заперечення щодо проведеного заходу державного контролю (інспектування) та цього Акта перевірки\*

№ з/п	Пояснення, зауваження або заперечення

**Посадові особи компетентного органу та/або його територіального органу**

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

**Керівник суб'єкта господарювання або уповноважена ним особа**

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

**Інші особи, які брали участь у проведенні заходу державного контролю (інспектування)**

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

**Примірник цього Акта на □□ сторінках отримано □□.□□.□□□□**

_____	_____	_____
(посади)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

**Відмітка про відмову від підписання оператором ринку (керівником суб'єкта господарювання) або уповноваженою ним особою, іншими особами цього Акта** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\* Акт за результатами проведення заходу державного контролю (інспектування) складається у двох примірниках, один із яких надається оператору ринку (керівнику суб'єкта господарювання) або уповноваженій ним особі, другий – залишається в компетентному органі та/або його територіальному органі.



**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ  
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**  
Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

---

**Н А К А З**

25.06.2018 року

Тернопіль

№

***Про проведення позапланової  
перевірки ТОВ «Тернопільський  
завод безалкогольних напоїв»***

На виконання ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», відповідно до звернення громадянина Пастернака Б.М. за № П-2252 від 01.06.2018 року про проведення інспектування ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв» на предмет відповідності продукції ст.39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» -

**НАКАЗУЮ:**

5. Утворити робочу групу в наступному складі :
  - Дністрян Олександр Степанович - начальник Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області;
  - Леськов Олександр Романович – начальник відділу безпечності харчових продуктів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області;
  - Холод Юрій Михайлович – головний спеціаліст відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
  
6. Робочій групі здійснити, в установленому порядку, позапланову перевірку ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв» ( юридична адреса: м.Тернопіль, вул. Федьковича, 7, код ЄДРПОУ 05506492; адреса потужності: м.Тернопіль, вул.Підгородня, 7) на предмет відповідності продукції ст.39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

7. Робочій групі за результатами проведеної перевірки надати висновки та пропозиції керівництву Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
8. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

**Начальник**

**В.П. Хомінець**

## Додаток Е

Проведення інспектування ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв» на предмет відповідності продукції ст.39 Вимоги до маркування харчових продуктів Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

**(ПОСВІДЧЕННЯ (НАПРАВЛЕННЯ))**

на проведення заходу

найменування органу державного нагляду (контролю), що здійснює захід;	Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області
найменування суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється захід;	ТОВ «Тернопільський завод безалкогольних напоїв»
місцезнаходження суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу, щодо діяльності яких здійснюється захід;	юридична адреса : м.Тернопіль, вул. Федьковича, 7, код ЄДРПОУ 05506492; адреса потужності : м.Тернопіль, вул.Підгородня, 7
номер і дата наказу, на виконання якого здійснюється захід;	№ -П від 25.06.2018
перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні заходу, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові;	-Дністрян Олександр Степанович - начальник Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області; -Леськов Олександр Романович – начальник відділу безпеки харчових продуктів Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області; -Холод Юрій Михайлович – головний спеціаліст відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
дата початку та дата закінчення заходу;	25.06.2018— 27.06.2018
тип заходу (плановий або позаплановий);	позаплановий
вид заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд, інспектування тощо);	перевірка
підстави для здійснення заходу;	звернення громадянина . за № П-2252 від року
предмет здійснення заходу;	проведення інспектування ТОВ

	«Тернопільський завод безалкогольних напоїв» на предмет відповідності продукції ст.39 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів "
інформація про здійснення попереднього заходу (тип заходу і строк його здійснення).	Не проводився

Начальник  
Головного управління

В.П.Хомінець